

Sfântul Atanasie Atonitul, Manuel Panselinos

† Andrei

Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului

Patriarh puternic pentru vremuri dificile

Am fi sinceri dacă n-am recunoaște că vremurile pe care le trăim sunt dificile. Și, când spunem dificile, nu ne referim doar la situația economică precară, care-i evidentă, ci ne referim și la cea spirituală. Referindu-se la aceste vremuri, Sfântul Apostol Pavel zicea: „În zilele din urmă, vor veni vremuri grele; că vor fi oameni iubitori de sine, iubitori de arginți, lăudăroși, trufași, hulitori, neascultători de părinți, nemulțumitori, fără cucernicie” (2 Timotei 3, 1-2).

Ava Pamvo, în același spirit, spunea profetic: „în astfel de vremuri se va răci dragostea multora și va fi mult necaz ... va intra încă și în norod necredință, desfrânare, urâciune, vrajbă, zavistie, întărâtări, furtișaguri și beție”¹.

Atât profetiile biblice cât și cele patristice se referă la patimile de lăcomie, de individualism exacerbant și de senzualism care-l robesc pe omul secularizat și lipsit de preocupări duhovnicești. În această stare de lucruri, lupta omului credincios „nu este împotriva trupului și a sângelui, ci împotriva începătorilor, împotriva stăpânilor, împotriva stăpânitorilor întru nericului acestui veac, împotriva duhurilor răutății, care sunt în văzduhuri” (Efeseni 6, 12).

Lupta e spirituală, împotriva unui vrăjmaș nevăzut, împotriva duhului veacului, iar pentru a se finaliza cu biruința binelui e nevoie de un mare strateg. Și strategul de care Biserica Ortodoxă Română avea nevoie este Patriarhul Daniel. Este un Patriarh puternic pentru vremuri dificile.

Subliniem acest adevăr, acum când Preafericirea Sa împlinește vârsta de șazeci de ani, fiind în plinătatea puterilor duhovnicești, intelectuale și fizice, dându-ne nouă, fiilor Bisericii, prilejul de a-i spune dimpreună cu Sfântul Ioan Teologul: „să mergeți bine cu sănătatea, precum bine mergeți cu sufletul” (3 Ioan 1, 2).

Nu intră-n iconomia acestui eseu intenția de a face o biografie a Preafericirii Sale, dar voi creiona totuși câteva date esențiale. S-a născut la 22 iulie 1951 în Dobrești, județul Timiș. A făcut liceul la Lugoj, Institutul Teologic la Sibiu, Doctoratul la București și studii de înaltă teologie la Strasbourg și Freiburg im Breisgau.

Mentorul tânărului Dan Ilie Ciobotea a fost marele teolog Dumitru Stăniloae care, la susținerea tezei de doctorat, afirma: „Examenul tezei a dovedit Comisiei de examinare că are în fața sa un candidat bine pregătit, bine informat și mai ales pătruns de dorința și râvna de a trăi o viață teologică de adâncime duhovnicească. Nouă asemenea oameni ne trebuie, oameni care să trăiască învoățătura Bisericii noastre. Spiritualitatea adevărată a preotului aceasta este: Să trăiască în așa fel încât să poată răspunde întrebărilor omului de azi, dar să rămână un preot adevărat”².

Mai apoi, ca dascăl la Bossey, București și Iași, s-a validat ca profund și fin teolog. Însă, cum rar se întâmplă, teologul de marcă a fost dublat și de un excepțional om cu harismă pastorală și administrativă.

S-a călugărit la Sihăstria, a fost Consilier Patriarhal, pentru scurtă vreme Episcop Vicar la Timișoara dar, mai ales, un Mitropolit de marcă al Moldovei și Bucovinei. Nu voi face eu acum bilanțul realizărilor de acolo, dar voi spune atât: au fost multe și minunate.

A devenit Patriarh al României într-o zi blândă de toamnă, pe 12 septembrie 2007. Cu nostalgie îmi aduc aminte că tot într-o asemenea zi l-am întâlnit prima dată: era consilier patriarhal. Cu multă bunăvoință și ospitalitate m-a primit în reședința sa de la Mănăstirea Antim, dându-mi câteva sfaturi inteligente, într-un moment mai dificil de pe calea vieții.

Obişnuim noi, oamenii, dintr-o anume emotivitate interioară, să ne aducem aminte că pe calea vieții pașii ni s-au intersectat cu ai unor mari personalități. În virtutea unei asemenea slăbiciuni îmi aduc și eu aminte cu sfială că Mântuitorul ne-a chemat la slujirea arhierescă, pe Preafericirea Sa și pe mine, în aceeași lună: martie 1990. Apoi, în luna iunie, a aceluiași an, și-n aceeași zi, Preafericirea Sa era ales Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, iar eu Episcop al Alba Iuliei.

Când, la sfârșit de ianuarie 2011, Dumnezeu l-a chemat la Sine pe vrednicul de pomnire Mitropolit Bartolomeu al Clujului, cu multă înțelepciune și echilibru a gestionat interimatul și alegerile ce au urmat. În mod direct am fost eu cel care am beneficiat de atitudinea duhovnicească și binevoitoare a Preafericirii Sale.

¹ Pateric, Reîntregirea, Alba Iulia, 1990, p. 193.

² † DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Teologie și Spiritualitate*, Editura „Basilica”, București, 2009, p. 10.

DIN SUMAR:

- ▶ ANIVERSARE – **ÎPS ANDREI** (p. 1-2)
- ▶ THEOLOGICA – **PR. VALER BEL** (p. 3)
- ▶ PAROHII CLUJENE – **PR. GHEORGHE-DRAGOȘ BRAICA** (p. 4)
- ▶ IN MEMORIAM – **IOAN ST. LAZĂR** (p. 5)
- ▶ TINERII ÎN BISERICĂ – **PR. LIVIU VIDICAN-MANCI** (p. 6)

- ▶ CRONICĂ ECLESIALĂ – **PR. MIRCEA OROS** (p. 6)
– **PR. HOREA PETREA**
– **CONSTANTIN CUBLEȘAN** (p. 7)
- ▶ ARTA SACRA – **ELENA CHIRCEV** (p. 8)
– **MARCEL MUNTEAN** (p. 9)
- ▶ RECENZIE – **ELENA ARDELEAN** (p. 10)
- ▶ AGENDA IERARHILOR (p. 11)
- ▶ GRILA RADIO * ȘTIRI (p. 12)

Patriarh puternic pentru vremuri dificile

Continuare din pag. 1

N în zburciunile vremurilor ale reaşezării lucrurilor pe un făgaş spiritual normal, în multe momente, atitudinea fermă a Preafericirii Sale ne-a fost de mare folos. Pomenesc doar câteva din ele: reintroducerea religiei în şcolile de stat, legea cultelor, legi ce prevedeau recuperarea proprietăţilor Bisericii şi salarizarea clerului şi multe, multe altele.

Dar, dintre toate realizările importante, una străluceşte: construirea Catedralei „Mântuirii Neamului”. Ea va fi o mărturie peste sute de ani a unui zburciun mărturisitor care s-a finalizat cu o mare ctitorie.

Însă nici o problemă majoră a lumii contemporane nu i-a scăpat Patriarhului Daniel. De aceea, din iniţiativa Preafericirii Sale fiecare an liturgic este dedicat unei frământări ce preocupă societatea. Anul acesta este dedicat familiei creştine care este în suferinţă şi, implicit, celor două Taine importante legate de soarta familiei: Botezul şi Nunta. Într-o comunicare de la un congres internaţional afirma pe bună dreptate că „familia creştină este speranţa României”. Şi, de fapt, nu numai pentru România, ci pentru toată lumea. Magistrul în alocuţiunea Sa spunea: „Totdeauna au existat crize în familie. Astăzi însă familia naturală, tradiţională se află în criză, în mutaţie spre un viitor confuz şi incert”.³

Din crizele în care se găseşte, lumea nu se poate reabilita altfel decât apropiindu-se de Dumnezeu. „Din cauza crizei spirituale profunde a civilizaţiei contemporane, mai ales europene şi nord-americane, în care descresţinarea şi secularizarea devin o notă dominantă a vieţii umane individuale şi sociale”⁴, a-i îndemna pe oameni să se întoarcă la practicile religioase este o dificultate, spune Preafericirea Sa, da-i şi o necesitate.

Această atitudine fermă ne dă curaj şi nouă în lupta cu răul şi-L rugăm pe Dumnezeu, la acest frumos popas aniversar, să-l păzească „întreg, cu cinste, sănătos, îndelungat în zile, drept învăţând cuvântul adevărului Său”.

³ Congresul Internaţional Familia şi viaţa la începutul unui nou mileniu creştin, Bucureşti, 2001, p. 33.

⁴ † Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Foamea şi setea după Dumnezeu, Editura „Basilica”, Bucureşti, 2008, p. 11.

Binecuvântarea lucrărilor bisericii „Sfântul Arhanghel Mihail” din Cluj-Napoca

Mineri, 24 iunie 2011, când Biserica Ortodoxă prăznuieşte Naşterea Sfântului Ioan Botezătorul, Înaltpreasfinţitul Arhiepiscop şi Mitropolit Andrei a binecuvântat lucrările de construcţie a bisericii cu hramul „Sfântul Arhanghel Mihail” din cartierul clujean Marăşti. Înconjurat de un sobor numeros de preoţi şi diaconi, Înaltprea-

sfinţitul Părinte Andrei, a săvârşit sfintele slujbe, începând cu ora 10:00, când a fost oficiată rânduiala binecuvântării lucrărilor de construcţie a bisericii, efectuate până acum, urmată fiind de Sfânta Liturghie arhierască. Din sobor au făcut parte şi consilierul cultural al Arhiepiscopiei Clujului, pr. Stefan Iloaie, protopopul de Cluj II, pr. Gheorghe Braica, pr. prof. univ dr. Vasile Stanciu de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, pr. arhid. Claudiu Grama, consilier pe pro-

COMUNICAT DE PRESĂ
Mănăstirea Râmeţ, 4 iulie 2011

Nerarhii celor două Sinoade Mitropolitane, ale Ardealului şi Clujului, Albei, Crişanei şi Maramureşului, s-au întrunit, luni, 4 iulie 2011, în şedinţă comună la Mănăstirea Râmeţ, judeţul Alba, în conformitate cu hotărârea Sfântului Sinod, sub preşedinţia ÎPS Arhiepiscop şi Mitropolit Laurentiu şi a ÎPS Arhiepiscop şi Mitropolit Andrei.

Principalul punct al discuţiilor l-a constituit pregătirea reluării dialogului, la nivel de ierarhi, dintre Biserica Ortodoxă Română şi Biserica Unită cu Roma, Greco-Catolică. În acest sens, Patriarhia Română a adresat, la 6 iulie 2010, o scrisoare Bisericii Greco-Catolice, cu invitaţia de a relua dialogul cu Biserica Ortodoxă Română.

Întrucât un dialog nu poate fi construit credibil fără o asumare corectă a situaţiei istorice şi a diferendului patri-

monial, Eparhiile ortodoxe din Ardeal şi Banat au pregătit reeditarea cărţii „Relaţiile actuale dintre ortodocşi şi greco-catolici”, care îşi propune să prezinte corect şi obiectiv situaţia celor două Biserici care au nu doar o dispută patrimonială, ci şi o istorie comună, ce coboară până în anul 1700.

Cu dorinţa sinceră de a se angaja într-un dialog onest şi realist, ierarhii ortodocşi ardeleni îşi exprimă speranţa că acest nou orizont al relaţiilor dintre cele două Biserici româneşti va duce la cultivarea unui climat de pace şi respect între ierarhii, clericii şi credincioşii ortodocşi şi greco-catolici, legaţi prin mărturisirea credinţei în Acelaşi Domn Iisus Hristos.

✎ Biroul de presă al Mitropoliei Clujului

bleme de protocol din cadrul Arhiepiscopiei Clujului. Răspunsurile au fost date de corul „Il Gardelino” al Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca. Înaltpreasfin-

ţitul Părinte Arhiepiscop şi Mitropolit Andrei le-a adresat sutelor de credincioşi cuvinte duhovniceşti şi l-a rugat pe Dumnezeu să le răsplătească efortul depus în construirea locaşului de rugăciune: „Această biserică minunată, pe care părintele Liviu Cosma, dimpreună cu fraţiile voastre aţi ridicat-o, nu-i altceva decât rodul unei asceze practice şi în acelaşi timp a unei credinţe puternice, concretizată în minunăţia pe care o vedeţi. Îl rugăm pe Dumnezeu să vă răsplătească efortul şi să vă dăruiască multe clipe frumoase şi înălţătoare în această ctitorie şi fie ca multe suflete să-şi găsească aici pacea, liniştea, mângâierea şi mântuirea”. Pentru contribuţia importantă în procesul de construcţie a bisericii şi dezvoltarea vieţii Parohiei „Sfântul Arhanghel Mihail”, Înaltpreasfinţia Sa le-a înmănat diplome de aleasă cinstire preotului paroh, pr. Liviu Cosma, ctitorilor şi membrilor Consiliului parohial.

Parohia „Sfântul Arhanghel Mihail” din Cluj Napoca a fost înfiinţată în anul 2000, când a fost numit aici preot paroh pr. Liviu Cosma. Un an mai tarziu, pe terenul din apropierea complexului Expo Transilvania s-a construit o bisericuţă de lemn, unde s-a slujit până în anul 2004. Atunci s-a pus piatra de temelie pentru o nouă biserică din zid. Pr. paroh Liviu Cosma a oferit câteva amănunte despre stadiul actual al lucrărilor: „La biserica noastră mai este mult de lucru. Exteriorul nu este terminat în afară de cele trei turnuri. Urmează ca biserica să fie tencuită şi finisată. În interior ea este tencuită, pardoseala este

pusă, la fel încălzirea centrală şi geamurile. Biserica mai trebuie să fie pictată şi să se pusă catapeteasma. Demisolul a rămas așa cum l-a lăsat constructorul deoarece am dorit să finalizăm partea de sus pentru ca toţi credincioşii, care stăteau afară pe caniculă sau pe frig, să poată să se roage în sfântul locaş”.

Lucrările de construcţie a bisericii cu hramul „Sfântul Arhanghel Mihail” de pe strada Dâmboviţei din cartierul clujean Marăşti urmează să fie terminate în următorii doi ani.

✎ Biroul de presă

Logica participativă și ontologia iconică a cunoașterii teologice-eclesiale *

Pr. Valer Bel

Bogmele sunt expresia doctrinară a planului lui Dumnezeu de mântuire și îndumnezeire a celor ce cred, realizat prin Biserica de Hristos și Duhul Sfânt. Pentru însușirea treptată a conținutului lor de către noi, în cursul vieții pământești și în mod deplin în viața veșnică, este nevoie de o punere continuă în lumină a acestui conținut nesfârșit al dogmelor. Lucrarea aceasta o face Biserica prin teologie în general și în mod special prin Teologia dogmatică. (pr.prof.dr. Dumitru Stănioae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, București, 1978, vol.1, p. 92)

Nevoia explicării teologice a dogmelor, ca definiții ale conținutului credinței creștine, vine în primul rând din faptul că ele sunt formule concise care exprimă atât raportul lui Dumnezeu cel infinit cu creatura finită, în drumul nesfârșit al acesteia spre Dumnezeu, cât și acțiunea neîntreruptă a lui Dumnezeu pentru mântuirea și îndumnezeirea acesteia. (*Ibidem*, p. 93)

Teologia ca explicitare a dogmelor trebuie să rămână în cadrul formulelor generale și totuși precise ale dogmelor. Căci structurile fundamentale ale mântuirii sunt bine precizate în formulările dogmatice ale adevărului.

Rolul rațiunii în această explicitare este foarte important, ca cel în cunoașterea teologică în general, iar limitele ei nici nu pot fi precizate. Rațiunea nu trebuie însă autonomizată față de credință. Autonomizarea rațiunii înseamnă o înțelegere greșită atât a naturii rațiunii umane, cât și a adevărului. O teologie derivată dintr-o sensibilitate dezbinată care separă naturalul de supranatural, va înțelege rațiunea doar ca o facultate naturală a omului autonom. În această viziune, rațiunea aparține naturalului, iar credința supranaturalului. O astfel de înțelegere denaturează însă adevărata natură a rațiunii, care în această situație va înțelege adevărul ca pe un concept supus obiectivizării date de regulile logicii formale. Conformitatea dintre concept și realitate devine apoi criteriul adevărului. Rațiunea autonomă nu poate percepe decât forme parțiale de adevăr, fără a avea acces la contemplarea unitară a Adevărului. O cunoaștere parțială, lipsită de integralitatea unei viziuni duhovnicești și eclesiale riscă însă să denatureze și cunoașterea asupra părții.

Este recunoscută în contemporaneitate, în cadrul epistemologiei științifice, insuficiența gândirii dualiste, exclusiviste de tip cartezian. Cercetările din multiple domenii ale științei contemporane subliniază necesitatea relaționării interne între subiectul cunoscător și obiectul cunoscut, și deopotrivă, a unei gândiri holiste care să integreze diferitele niveluri ale realității complexe. Știința contemporană însăși nu se mai bazează exclusiv pe gândirea analitică și experiment empiric, ci prezintă o deschidere prin acceptarea complementarității altor forme de cunoaștere. În acest sens, în contextul epistemologic interdisciplinar și transdisciplinar contemporan, cunoașterea teologică poate fi văzută cu partener.

Cunoașterea nu înseamnă doar un efort de găsire a adevărului lucrului printr-un raționament detașat de realitatea lucrului studiat, ci înseamnă unirea subiectului cunoscător cu ceea ce urmează să fie cunoscut.

Întrucât adevărul nu este un principiu abstract, un concept, ci Dumnezeu Cel personal și viu, El nu poate fi posedat, ci doar împărțit. De aceea împărțirea adevărului dumnezeiesc este posibilă în comuniunea iubirii lui Dumnezeu trăită în Biserica lui Hristos. În acest fel, Adevărul poate fi împărțit în experiența de putere duhovnicească

a comunității eclesiale. Ortodoxia înseamnă calea experienței eclesiale a Adevărului prin care se împărtășește viața cea veșnică, credinciosul trăind condiția de fiu în relația cu Dumnezeu, datorită Întrupării lui Hristos, evenimentul care determină asumarea istoriei și a realității în perspectiva Învierii.

Cunoașterea adevărată a lui Dumnezeu și a lucrării Lui ne este dată în Revelația lui Dumnezeu care a culminat în Iisus Hristos, având un caracter definitiv, profetic și eshatologic, de anticipare a țintei finale a întregii creații. De aceea Revelația în Iisus Hristos oferă baza de teologhisire și dezvoltare a învățării despre Dumnezeu și despre lucrarea Lui mântuitoare și de îndumnezeire a omului prin har. Aici întâietatea nu o are rațiunea sau cuvântul omenesc, ci cuvântul lui Dumnezeu și trăirea adevărului descoperit în comunitatea eclesială. Rațiunea umană interpretează numai cuvântul lui Dumnezeu, fără a i se substitui sau a-l înlocui.

Temelia nemijlocită a învățării teologice este întruparea Cuvântului în Iisus Hristos. Întrucât Cuvântul s-a întrupat, El poate fi gândit și învățat. Întruparea Cuvântului nu are însă altă țintă decât aceea de a ne aduce în comuniunea cu Dumnezeu-Sfânta Treime.

Teologia în calitatea ei de cuvânt despre Dumnezeu și despre lucrarea Lui trebuie să deschidă gândirea noastră spre o realitate care o depășește. Este vorba despre un mod de a gândi în procesul căruia gândirea nu include, nu cuprinde, nu posedă, ci este inclusă și cuprinsă, în-suflețită de credința contemplativă și „lucrătoare prin iubire” (Gal 5,6). Astfel învățătura teologică se situează între harismă, cunoaștere contemplativă și existențială și știință și gândire rațională. Căci cunoașterea completativă și existențială trebuie să apeleze la concepte pentru a se putea exprima.

Teologia are un caracter teocentric pentru că pornește de la cuvântul lui Dumnezeu către noi și unul harismatic-profetic pentru că, întemeindu-se pe cuvântul lui Dumnezeu către noi, expune acest cuvânt pe baza experienței comuniunii cu Dumnezeu și vizează această comuniune. De aceea, subiectul propriu-zis al teologiei și spațiul ei este Biserica.

Comoditatea modului de gândire neparticipativ la realitatea eclesială este echivalentă cu eșecul teologhisirii în plan personal. Ea poate fi depășită numai prin curajul asumării exigențelor eclesiale ale inteligenței, în cheie de înțelegere duhovnicească.

Cunoașterea teologică, fidelă gnoseologiei patristice, păstrează mereu vie condiția divino-umanității exersată în viața eclesială, și în mod special prin Sfânta Liturghie. Acest mod de a cunoaște este, prin excelență, participativ, astfel încât principiile și rezultatele cunoașterii nu sunt posedate, ci ele sunt expresii ale participării la Adevărul divino-umanității lui Hristos, extins în puterea Duhului Sfânt în viața Bisericii. Participarea, ca principiu al cunoașterii, pune în central cunoașterii teologice dragostea de Dumnezeu ca măsură a cunoașterii adevărate. Cel care iubește mai mult în Hristos ajunge la o cunoaștere mai adevărată și mai profundă „pentru că iubirea este de la Dumnezeu și tot cel ce iubește este născut din Dumnezeu și-L cunoaște pe Dumnezeu” (In. 4,7-8). Dragostea, ca fundament suprem al cunoașterii creștine, nu trebuie redusă la o trăire psihologică, adesea confundată cu o pietate individuală, dulceagă, ci își are temeiul în comuniunea eclesială deplină: „în rădăcinași și întemeiați în iubire să puteți înțelege, împreună cu toți sfinții, ce este lățimea și lungimea și adâncimea și înălțimea și să cunoașteți iubirea lui Hristos cea mai presus de cunoaștere pentru ca să vă umpleți de toată plinătatea lui Dumnezeu” (Ef. 3,17-19). Această iubire, mai presus de toate puterile omenesti se primește și se întărește neconștient în experiența eclesială.

Cunoașterea teologică se fundamentează pe realitatea credinței ca asumare existențială a adevărului lui Hristos. Credința este transpunerea omului într-o nouă dimensiune a existenței, în existența de comuniune cu Dumnezeu. Iar această experiență a credinței este o cunoaștere teologică, în care taina lui Dumnezeu, care se revelează în mod

personal, este cunoscută fără să fie definită, este interiorizată, fără să fie epuizată. Prin credință, creștinul are capacitatea spirituală dată de Dumnezeu de a-L cunoaște așa cum El se revelează și de a trăi în comuniune cu El. Credința este, așadar, o vedere spirituală, în parte, nedesăvârșită, dar reală, a tainei lui Dumnezeu și a realității ultime (cf. 1Cor.13,12). Ea este o lumina pe care ne-o dă Dumnezeu pentru a-L vedea în propria Lui lumină (cf. 1Tim.6,16). „Întru lumina Ta vom vedea lumină” cântăm, în acest sens, în *Doxologia mare*.

Cunoașterea prin credință depășește orice concepție formală, întrucât dincolo de logica formală, ea implică o logică participativă la ceva mai presus de realitatea imanentă. Cel care trăiește puterea de viață a cunoașterii dată de credință va folosi argumentația formală doar ca economie: „Formularea este necesară și indispensabilă deoarece delimitează adevărul, îl separă și îl distinge de orice deformare sau alterare a sa. ... Logica convențională a limbajului cotidian și conceptele teoretice cu care aceasta operează dau foarte ușor omului iluzia unei cunoașteri sigure, pe care dacă reușește să o posedă cu intelectul, o și epuizează deja” (Christos Yannaras, *Abecedar al credinței*, Ed. Bizantină, București, 1996, p.28).

Credința nu este un simplu sentiment psihologic dat de încrederea în ceva sau în cineva ci este mai ales certitudine primită în participarea ontologică la evenimentul comuniunii cu Dumnezeu. Prin această participare, credinciosul contemplă, dincolo de posibilitățile cunoașterii discursive, realitățile dumnezeiești. Această experiență poate fi pregustată încă de acum, de aici, desăvârșindu-se în veșnicia împărăției lui Dumnezeu. Eclesial, vorbim de o cunoaștere participativă, prin aceasta înțelegând că realitatea nu este cunoscută prin manipularea abilă a enunțurilor formale, referitoare la realitatea respectivă, ci printr-un act de împărțire. De exemplu, atât o persoană atee, cât și o persoană care se declară, în mod formal, credincioasă, dar care rămâne, în fond, nepracticantă la nivelul credinței sale, ambele nefiind angajate în experiența eclesială, nu au acces realmente la adevărurile credinței. Enunțurile despre realitatea Sfintei Treimi, a Întrupării și Învierii Domnului nu coincid cu adevărul acestor realități decât în măsura în care se participă la ele prin trăire.

Cunoașterea teologică are o ontologie iconică întrucât ea nu poate fi epuizată într-o teorie care reduce realitatea la concepte imanente. Ontologia iconică permite ca gnoseologia teologică să fie unitară, integrând atât cuvântul scris al Scripturii, cel rostit al Tradiției, cât și realitatea concretă a experienței liturgice. Ontologia iconică a gnoseologiei teologice impune o cunoaștere în care adevărul se împărtășește prin actul de viață al experienței eclesiale. Nu există cunoaștere teologică autentică fără valorificarea ontologiei iconice. „Apoftismul adevărului bisericesc exclude orice percepere obiectivizantă a ortodoxiei. Adevărul nu se epuizează în formularea lui. Formularea este numai granița adevărului, veșmântul sau paza adevărului. Adevărul este realitatea care nu se dezmente pe sine – adevărul ultim este viața care nu poate fi abolită de moarte. De aceea și cunoașterea adevărului nu se poate înfăptui prin înțelegerea formulărilor lui, ci prin participarea la evenimentul adevărului, la adevărul vieții, la imediatul experienței.” (*Ibidem*, p. 186)

Logica participativă și ontologia iconică a cunoașterii include rațiunea în cunoașterea și elaborarea teologică. Rațiunea este aici luminată însă de lumina lui Dumnezeu, este transfigurată și sublimată, sporindu-i-se capacitatea de înțelegere și comunicare a adevărului evanghelic. De aceea, la Sfânta Liturghie, înainte de citirea Evangheliei, ne rugăm: „Strălucește în inimile noastre, Iubitorule de oameni, Stăpâne, lumina cea curată a cunoașterii dumnezeirii Tale și deschide ochii gândului nostru spre înțelegerea evanghelicilor Tale propovăduiri.” Toți Părinții Bisericii au afirmat că nimeni nu se poate apropia de Dumnezeu cu înțelegerea fără rugăciune și purificarea de patimi, ca să depășească astfel hotarul teologiei speculative și să progreseze către o teologie duhovnicească, care adaptează mintea la realitățile dumnezeiești.

Nichifor Crainic scria pe drept cuvânt: „A fi desăvârșit, în sens ortodox, înseamnă a vedea lumina lui Dumnezeu strălucind în propria ta minte și a-ți vedea propria minte strălucind suprafiresc în lumina lui Dumnezeu” (Nichifor Crainic *Nostalgia Paradisului*, Ed. Moldova, Iași, 1994, p. XXI).

* Comunicare ținută la Al treilea Simpozion al Asociației Internaționale a Profesorilor de Teologie Dogmatică, Tesalonica, 23-25 iunie 2011.

Parohia „Sfântul Nicolae” din Cluj-Napoca

Pr. Gheorghe-Dragoș Braica

Biserica „Sfântul Nicolae”
de pe strada Horea din Cluj-Napoca

e o axă centrală a municipiului Cluj-Napoca – strada Horea –, care leagă gara CFR de centrul orașului, se află biserica „Sf. Ierarh Nicolae”¹.

Comunitatea ortodoxă din această zonă a municipiului a luat ființă în anul 1922 sub denumirea de Parohia Cluj III. Până la construirea bisericii, credincioșii din această parte a orașului au fost deserviți de către preoții Bisericii din Deal.

Înmulțindu-se numărul enoriașilor ortodocși, după unirea Transilvaniei (1918) și reînființându-se Episcopia Vadului, Feleacului și Clujului, a fost necesară și construirea unei biserici proprii pentru credincioșii de aici. Astfel, prin intervenția episcopului de atunci Nicolae Ivan, se obține de la Statul Român, pe actuala stradă Horea la numărul 44, locul pentru edificarea actualei biserici. Ea a fost construită într-un timp record. A fost începută în 15 iulie 1932 și a fost terminată în luna noiembrie a aceluiași an. S-au implicat în realizarea acestei nobile acțiuni renumitul doctor Dominic Stanca, Consiliul Eparhial, Societatea Femeilor Ortodoxe conduse de Ioan Vlad, mare comerciant, Consiliul orașului și al județului.

Planul arhitectural i-a aparținut arhitectului George Cristinel, cel care a proiectat Catedrala, Casa Universitarilor și casa de pe strada George Enescu, numărul 10, din Cluj-Napoca. Executarea proiectului i-a aparținut antreprenorului Tiberiu Eremia. Planul este bizantin-treflat. Biserica a fost pictată de către maeștrii Atanasie Damian și Cornel Cenan. Iconostasul a fost donat de regina Maria și „adus de la Constantinopol de la fațada capelei rusești de acolo”. A servit drept Catedrală episcopală până la terminarea celei actuale. A fost sfințită de către episcopii Nicolae Ivan și Ioan Stroia, episcopul armatei.

Pe teritoriul actualei parohii se află Facultatea de Filologie, Liceul Terapia, Școala Generală „Horia”, casele memoriale ale savanților Emil Racoviță și Acad. David Prodan, Clinicile de Pediatrie II și III. În piața gării este amplasată statuia lui Horea, realizată de către sculptorul Romul Ladea (1967).

Preoți slujitori:

rimul preot care a activat la această biserică a fost **Aurel Mușat**² (22 aprilie 1923-1940). S-a născut la 23 iunie 1884 în localitatea Sâmbăta Inferioară, comuna Ucea de Sus, aproape de Făgăraș. După terminarea liceului a urmat teologia la Sibiu. S-a căsătorit în data de 17 iulie 1909 cu Sinca Iulia, iar apoi a fost hirotonit preot pentru credincioșii din Ucea de Sus unde a activat până în 1923.

¹ *Renașterea*, anul X, Cluj, 13 noiembrie 1932, nr. 46, p. 2.

² Adresa preotului Aurel Mușat, 1926, 28 September, cota V 880926.

Începând cu data de 23 aprilie a aceluiași an este preot în Cluj. A activat ca preot la Biserica din Deal, iar după sfințirea bisericii „Sfântul Nicolae” a fost numit paroh. Evenimentele care au avut loc prin dictatul de la Viena din 30 august 1940 – cedarea părții de nord-vest a Transilvaniei –, l-au obligat să-și părăsească credincioșii și parohia și să se stabilească în satul natal. În această perioadă i se încredințează parohia vacantă Cincșor. După retrocedarea părții de nord-vest a Transilvaniei se reîntoarce la Cluj, fiind numit cu data de 7 aprilie 1945 în postul de consilier la Centrul eparhial, în urma pensionării lui Sebastian Stanca. Ocupă acest post până la 1 aprilie 1946, când a fost pensionat „pentru vechime de serviciu”.

După retrocedarea Ardealului, parohia și biserica a fost preluată de către preotul **Simion Curea**³, care s-a născut în anul 1894 în localitatea Dolu, comuna Zimbor, județul Sălaj. A mai avut doi frați implicați în viața Bisericii: Patriciu, profesor de religie, și Laurențiu, preot și secretarul episcopiei pe timpul episcopului Nicolae Ivan.

A intrat în rândul preoțimii, fiind hirotonit de către episcopul Nicolae Ivan. Școala primară a făcut-o în satul natal și la centrul de comună, iar liceul la Zalău. În timpul primului război mondial a fost ofițer al Regimentului 83 Infanterie din Cluj, iar în anul 1918 a fost membru al Gărzilor Naționale.

După primul război mondial a fost decorat cu medalia „Ferdinand I”. Ca și preot s-a evidențiat prin activitatea depusă în cadrul Astei și al organizației „Șoimii Carpaților”, în scopul ridicării culturale a credincioșilor săi. Din punct de vedere politic, Simion Curea, în anul 1932 fiind preot în localitatea Zimbor, trece de la averescani la liberali. În anii 1934 și 1936 a fost ales membru al Delegației Consiliului județean, iar în anul 1940 a fost numit în Sfatul Frontului Renașterii Naționale al județului Cluj, reprezentând împreună cu alți liberali „categoria celor cu ocupații intelectuale”.

Episcopul Nicolae Colan îl numește profesor de religie la Cluj. În urma Dictatului de la Viena – 30 august 1940 – profesorul Vasile Petrașcu (titularul catedrei de muzică și tipic) de la Academia Teologică din Cluj se refugiază la Sibiu, iar în urma plecării sale catedra a fost suplinită până în anul 1945 de către părintele Simeon Curea. Așadar între anii 1940-1945 a predat „Muzica bisericească” și „Tipicul” la Academia Teologică din Cluj.

Preot la Biserica „Sf. Nicolae” (1946-1948) și protopop (1949-1952), Simion Curea a fost și el „o victimă a terorii comuniste”. În 15 august 1952 a fost arestat și întemnițat până în anul 1954, când revine preot la Biserica „Sf. Nicolae” până în anul 1963. A murit la 20 mai 1964.

Fiind preot la Catedrală, preotului **Teodor Ciceu**⁴ i se încredințează administrarea parohiei „Sfântul Nicolae” pe perioada anilor 1941-1945. S-a născut la data de 8 octombrie 1910 în satul Rohia, județul Maramureș. Școala primară a făcut-o în satul natal, gimnaziul la Târgu Lăpuș, liceul „Andrei Mureșanu” la Dej și Academia Teologică Ortodoxă la Cluj.

În anul 1936 își susține examenul de licență la Sibiu. După căsătorie (1936) este hirotonit preot pentru credincioșii din parohia Vad (Dej) până în anul 1940, când este transferat la Catedrala din Cluj.

Pe lângă activitatea sacerdotală, aici la Cluj îndeplinește funcția de profesor la mai multe licee. A desfășurat și o activitate cultural-literară mai puțin cunoscută. A publicat cuvântări, predici și poezii în *Tribuna Ardealului*, *Viața ilustrată*, *Renașterea*, cărți de predici (*Tălmăcirii la Evangheliile de peste an*, Editura Episcopiei Ortodoxe, Cluj, 1945), volume de poezii, unele nepublicate. Dintre cele care au văzut lumina tiparului amintim: volumul de poezii *Pârğa* (Cluj, 1941), *Praznicele legii noastre ortodoxe* (Editura Episcopiei Ortodoxe, Cluj, 1942), *Tălmăcirii la Evangheliile duminicilor de peste ani* (Editura Episcopiei Ortodoxe, Cluj, 1945).

În anul 1947 este transferat în postul de protopop la Reghin, în județul Mureș. După nouă ani de muncă în acest oficiu (1949) este transferat la București ca preot. A murit în 1981 și este înmormântat în cimitirul din satul natal.

³ IOAN CIUPE, VIRGIL ȚĂRĂU, „Liberalii Clujeni. Destine în marea istorie”, în *Medalioane*, vol. II, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2007, pp. 91-94 și AL. MORARU, *Învățământul Teologic Universitar din Cluj (1924-1952)*, Presa Universitară Clujeană, 1996, pp. 219-220.

⁴ PREOT IUSTIN TIRA, *Fragmente de portret. Oameni și Locuri*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2009, pp.95-98.

Părintele **Bucin Olimpiu**⁵ s-a născut la 29 noiembrie 1912 în Urișul de Sus, județul Mureș; fiu de preot. A urmat liceul la Târgu Mureș, iar Teologia la București. După căsătorie a fost hirotonit preot în luna noiembrie 1936 de către episcopul Nicola Colan, pentru parohia Vidrasău din protopopiatul Mureș. Între anii 1946-1950 activează la biserica din Dâmbul Rotund, între 1950-1953 la biserica Schimbarea la Față, din 1953 până în prima parte a anului 1955 la biserica „Sfântul Nicolae”, iar în a doua parte a anului 1955 a funcționat în aceeași calitate la Parohia „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” , Mănăștur II (Calvaria).

Din cauza situației familiale este nevoit să plece din Cluj și activează între anii 1956-1985 la parohia Dârste, protopopiatul Brașov, unde paralel cu activitatea pastorală se ocupă și de reparațiile exterioare ale bisericii de aici. Lucrările au fost terminate în anul 1980 și sfințite de către episcopul vicar de la Sibiu, Lucian Făgărășanu. După pensionare s-a stabilit la Brașov, unde a slujit împreună cu protopopii Nicolae Coman și Zenovie Moșoiu.

A fost un preot activ și iubitor de lectură. A decedat în 14 septembrie 1989 și a fost înmormântat la Cimitirul municipal din Brașov.

În 30 septembrie 1901, s-a născut **Rușdea Ioan**⁶ în comuna Poșaga din județul Alba. Clasele primare le-a urmat la Remetea-Trascău și Turda, Liceul la Cluj și Turda, iar teologia la Oradea, licența la Cluj, unde urmează și seminarul Pedagogic Universitar din Cluj. A funcționat ca impegat la Episcopia din Oradea, profesor la mai multe licee din Oradea și Satu-Mare.

Hirotonit preot în cursul anului 1929, a funcționat în Satu-Mare II, Sângeni, paralel a organizat parohiile Lazur (Satu Mare) și Livada (Satu Mare). A condus lucrările de construire a bisericii din Satu Mare (1937-1940). A îndeplinit între anii 1937-1938 funcția de protopop al Sătmarului.

Părintele Rușdea Ioan
(1901-1979)

Între anii 1938-1947 a fost consilier referent al Episcopiei Maramureșului, revizor eparhial (1947-1949), inspector eparhial (1949-1952), cântăreț bisericesc la parohia „Sfântul Nicolae”, apoi preot paroh la aceeași biserică (1 decembrie 1953 – 31 iulie 1958). În perio-

da anilor 1959-1971 este preot paroh în Borhanci, iar în anul 1971 preot la catedrală.

A decedat în anul 1979 și este înmormântat în cavoul familiei din Cimitirul Central.

Părintele dr. **Moldovan Ioan**⁷ s-a născut la 29 iulie 1899 în localitatea Nepos, județul Bistrița-Năsăud. Urmează clasele primare în comuna natală, liceul George Coșbuc din Năsăud și Academia Teologică Greco-Catolică din Gherla (1922). După absolvire își continuă studiile la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din Cluj cu licență, apoi cu doctorat.

A activat ca și pedagog la Liceul „George Barițiu” din Oradea (1927-1929), profesor la Liceul de comerț din Oradea (1927-1930), preot la parohia Nădășel, jud. Cluj (1932-1938), șef secție la Episcopia Română Greco-Catolică din Cluj, șef de serviciu la aceeași instituție (1948), profesor de Pastorală, Liturgică, Omiletică la Institutul Teologic Ortodox (1 dec. – 31 dec. 1948), secretar șef la Institut, consilier la Episcopie (1 aprilie 1949 – 31 decembrie 1957), preot la „Schimbarea la Față” din Cluj (1 ianuarie 1958 – 31 mai 1958), preot la parohia „Sf. Apostoli Petru și Pavel” din Cluj, cartierul Grigorescu (1 iunie 1958 – 30 septembrie 1958), preot la biserica „Sfântul Nicolae”.

S-a bucurat și de distincții primite din partea bisericii.

A trecut în lumea dreptilor în august 1986.

(continuare în numărul viitor)

⁵ Arhiva Episcopiei nr. 4155 din noiembrie 1952.

⁶ AL. MORARU, *Scurt istoric al Eparhiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului*, Cluj-Napoca, 2006, p. 293.

⁷ *Idem*, p. 235.

Tinerețea ca anotimp

Pr. Liviu Vidican-Manci

At de sonore au devenit cuvintele Ecclesiastului: „Pentru orice lucru este o clipă prielnică și vreme pentru orice îndeletnicire de sub cer. Vreme este să te naști și vreme să mori; vreme este să sâdești și vreme să smulgi ceea ce ai sădit” (Eccl. 3, 1-2)? „Marea trecere” rămâne învăluită în aura misterului și a tainei, iar imposibilitatea evitării pășirii peste pragul final, și ea, o evidență. Împotriva acestei certitudini omul „post-modern”, dominat de o închipuită atotputernicie, luptă cu cerbie și încearcă să demonstreze, amăgindu-se pe sine și pe alții, că moartea este doar o chestiune care, odată cu dezvoltarea tehnicii, va fi depășită. O astfel de mentalitate, autosuficientă, a încercat diluarea adevărului și a oferit alternative care, pe termen lung, s-au dovedit a fi devastatoare, răsfrângându-se, cu predilecție, asupra generațiilor tinere, viața de aici devenind totul, iar cea viitoare o amăgire.

Tinerețea este, dacă ar fi să folosim vocabule cu iz poetic, o primăvară mai mult sau mai puțin capricioasă. Este un anotimp al acumulării „razelor” educative, al primilor muguri, al florilor care așteaptă tăcute căldura toridă a verii și mângâierea brumei în perspectiva maturizării fructului. E o perioadă plină de parfum, dar atât de fragilă încât un înghet de aprilie, o grindină de mai poate distruge întreaga acumulare, lăsând toate speranțele pentru anul ce urmează. Dacă natura permite un an „ce va veni”, ce se va repeta, viața are un sens unic și irepetabil, drumul Eshatonului.

EDUCAREA PĂRINȚILOR, MOTIVAREA TINERILOR

Pare a fi limpede că ce nu crește primăvara nu poate fi cules toamna. Dacă nu e cine să însămânțeze, chiar dacă sunt culegători, vor lipsi fructele. Cu alte cuvinte, tentațiile venite din exterior, sunt doar o secvență din mutația, adesea ființială, a tinerilor. Înaintea acestor ispite (droguri, alcool, pornografie, etc) copilul se confruntă cu piedici mult mai greu de trecut.

Pentru a fi mai limpezi trebuie să recunoaștem că adesea părinții devin dușmanii principali ai propriilor copii, chiar dacă nicio clipă nu și-au propus. Lipsa educației religioase, morale, etice dacă doriți, a adus o parte din tinerele generații în pragul „falimentului duhovnicesc”. Liceenii de astăzi sunt născuți într-o perioadă în care avorturile au depășit numărul nașterilor. Aparent, doar o problemă demografică, însă în adâncurile ei o problemă de neam, de ființă națională, o stigmată pentru generații de generații.

Dacă în tinerețea lor, cu bune sau rele, părinții au avut „curajul” ca din trei, patru sarcini să păstreze una, atunci răspunsul la întrebarea – „nevinovată” – „cu ce-am greșit, Doamne, să pățimesc atât de la copilul acesta?” nu mai are nevoie de răspuns. Și, poate că în acest cadru, s-ar impune o mică paranteză. Vina, în cazul avorturilor, este transferată, de cele mai multe ori, și, într-un mod de-a dreptul meschin, asupra femeii. Or, indiferent cât de nevinovat pare soțul sau bărbatul în general, el este la fel de culpabil, ba poate chiar mai mult, întrucât adesea stă la baza deciziei de pruncucidere.

Acceptând această situație ar trebui să recunoaștem că suntem în fața unei noi realități. Nu se poate să tratăm tinerii fără părinți. Biserica are nevoie să pună la punct strategii de comunicare și educare la toate palierele de vârstă. Într-o mică măsură a reușit cu „Hristos împărtășit copiilor”. Dar, oare, nu ar fi utili și un program „Hristos împărtășit părinților”? Or, ne este frică că adulții sunt închistați în niște tipare mentale de care nu se mai pot debarasa.

AVEM TINERII PE CARE-I EDUCĂM

În lipsa conștientizării propriilor lipsuri, a unei smerenii firești, fiecare părinte emite pretenții imposibil de acoperit. Dar în ce condiții?

Cine nu-și dorește copii sănătoși, frumoși, inteligenți și, nu în ultimul rând, cuminiți, adică morali și cu frică de Dumnezeu? Numai cine nu știe ce să ceară. În același timp, o simplă anamneză a propriei vieți poate releva un trecut reprobabil, care ar putea constii ușor argumentul că „nu toate ne sunt de folos” (I Cor. 6, 12). Din nefericire, aceiași părinți cer de la urmașii lor un comportament impecabil sau, la fel de grav, nu le impun nicio restricție. Și atunci apar, în mod legitim, următoarele întrebări: „În ce măsură putem obține o educație curată când noi ca pedagogi am avut sau avem probleme de situație în Biserică și societate?” „În ce măsură concentrarea noastră asupra calității tinerilor va reuși să aibă

rezultate pozitive, când acasă rămânem contra exemple?” Cât de mult se vor folosi copiii noștri de lipsa noastră de vigilență (cazul părinților permisivi), de așa zisa libertate pe care le-o vom oferi, de vreme ce sunt pe punctul de a face aceleași greșeli ca și noi, dacă nu mai mari.

Adulții, noi, cei care ne ocupăm de tinerele generații, obișnuim să fim extrem de categorici atunci când vine vorba de tineri. Îi împărțim fără să clipim în serioși și neserioși, buni și răi, inteligenți și proști, frumoși și urâți, omițând nuanțele atât de necesare și analiza matură. Genetica spirituală, moștenirea spirituală așa cum o numesc unii teologi, nu par a fi un simplu artificiu teologic. Și aceasta în ideea în care Ieșirea, a doua carte a Pentateuhului, ne atrage atenția asupra faptului că Dumnezeu blestemă până la al șaptelea neam, dar, binecuvintează până la al miilea neam, pe cei care, după caz, necinstesc sau cinstesc numele Său. Se pare că așa cum lăsăm prin testament averile strânse de-a lungul unei vieți, la fel, dar cu efecte mult mai importante, transmitem zestrea spirituală.

ADOLESCENȚII UN GRUP IGNORAT

Revenind la „primăvara” vieții am dori să zăbovim puțin asupra adolescenței, situată în mijlocul „anotimpului”. Acest segment de vârstă este cu atât mai sensibil cu cât acum se înregistrează modificări majore la nivel fizic și psihic. Se descoperă ca om, începe să dea importanță felului în care arată, pleacă urechea la ceea ce spun ceilalți despre el, devine irascibil din varii motive, își sudează primele prietenii serioase, într-un cuvânt pășeste pe treptele către maturitate. Spuneam, totuși, că este o perioadă sensibilă. Este o vreme în care este dispus să acumuleze cât mai mult posibil, are maximum de disponibilitate de aceea devine și foarte vulnerabil. Sfântul Vasile cel Mare, în „Omilia a XXII-a” îndemna tinerii să fie ca albinele, să ia din toate florile pe care le colindă doar ceea ce este folositor, or, astăzi, la muntele de informații disponibile, tânărul are toate șansele să iasă în derivă. Aici ajungem din nou la sensibilul subiect al imposibilității de a vedea tânărul în afara familiei. Rolul părinților, pe de o parte, și al Bisericii pe de altă parte este major în acest interval de vârstă, ei acționând ca o imensă busolă în orientarea acestora.

Trebuie, de asemenea, punctat faptul că ne face mare plăcere să lucrăm cu tinerii. Puțini sunt preoții care nu au coagulat în jurul enoriei măcar un grup de copii. Numai că, din nefericire, aceste grupuri sunt formate din copii cu vârste cuprinse între 6-14 ani. La sat e clară cauza: nu avem licee, decât în foarte puține zone rurale, dar la oraș? Perioada cea mai dificil de gestionat, adolescența, rămâne vulnerabilă.

INVITAȚIE LA EMPATIE

La maturitate părinții sunt pândiți de două pericole majore, atunci când vine vorba de educarea copiilor: fie impun un regim cazon și cer lucruri pe care nici ei nu le-ar putea implini (ceea ce adesea duce la tulburări de comportament și un cumul imens de frustrări), fie își lasă copilul în „voia sorții” sub argumentul „și eu am fost tânăr” sau „lasă-l să se bucure de viață” (ceea ce poate duce la libertinaj, efectele fiind arhicunoscute); calea de mijloc, adesea, este uitată sau neștiută.

Misiunea Bisericii este și aceea de a arăta că există alternativa „mai binelui”, că tinerii nu sunt o problemă prin prisma vârstei lor, ci se confruntă cu probleme, și, adesea, cedează, tocmai din pricina noastră ca părinți. Lipsa unui minim exercițiu de empatizare cu ei, face ca de la o anumită vârstă dialogul să devină imposibil, să intre într-un picaj, adesea cu consecințe dramatice. Disponibilitatea tânărului de a asculta și acumula (dar nu în orice condiții, orice și oricum) și maturitatea, experiența părinților pot crea punți de legături peste instabila perioadă a adolescenței. Tot în sarcina Bisericii cade și invitația la educație religioasă a părinților sau la autoeducație, vitală în acest dialog.

În încheiere, vă invit la un moment de reflexie. Să ne gândim la perioada pe care o traversează generațiile tinere, la ispitele și încercările lor, la exemplele pe care le oferim noi adulții. Suntem, noi, întotdeauna exemple pentru tineri? Oare ce este mai greu pentru slujitorii Bisericii? Să condamne, să pedepsească sau să încerce să găsească soluții? O simplă stare de empatie ar putea ajuta mai mult decât credem. Să nu mă înțelegeți greșit, nu e nevoie să încercăm să ne transpunem în trăirile lor pentru a le scuza atitudinile, nici vorbă, ci pentru a le oferi răspunsuri și alternative. Nu e nevoie să ne punem în pielea lor pentru a face un reminder al propriei primăveri, ci pentru a vedea că ceea ce le oferim ca modele, adesea, e perimat și imoral. O minimă radiografie spirituală, o recunoaștere și o asumare a ei, ar putea marca începutul rezolvării problemelor tinerelor generații.

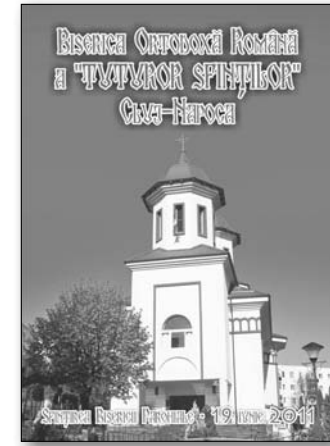
Biserica târnosită – loc destinat teofaniei

Pr. Mircea Oros

În prima Duminică după Rusalii, biserica din parohia „Tuturor Sfinților” din Cluj-Napoca a fost târnosită de către Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului. Sublim eveniment, precum sublime și profunde sunt semnificațiile târnosirii unui lăcaș de cult.

Termenul de „biserică”

(ἐκκλησία, de la ἐκ – καλέω – a chema, a aduna, a convoca) cuprinde deopotrivă ambele înțelesuri: cel de comunitate liturgică, obște religioasă și cel de locaș sfânt. Ideile fundamentale din frumoasa rugăciune rostită de Solomon la sfințirea templului din Ierusalim se regăsesc și astăzi în rânduiala liturgică ortodoxă a târnosirii bisericilor și sunt permanente și normative în teologia creștină despre simbolismul și funcția Bisericii, înțelegând atât ca și comunitate liturgică cât și ca locaș văzut: „Oare va locui cu adevărat Dumnezeu pe pământ? Cerurile și cerurile cerurilor nu pot să Te cuprindă; cu cât mai puțin această casă pe care Ți-am zidit-o eu! Totuși, Doamne Dumnezeul meu, ia aminte la rugăciunea robului Tău și la cererea lui. Ochii Tăi să fie deschisi asupra casei acesteia...”

O primă încercare de schițare a simbolismului *bisericii* – *locaș de cult* o găsim în cuvântarea lui Eusebiu al Cezareei cu ocazia sfințirii unei biserici construite de episcopul Paulin din Tyr. El afirmă că biserica este făcută după modelul templului celui mai presus de lume și că reflectă frumusețea Ierusalimului ceresc, a muntelui Sionului, a cetății lui Dumnezeu care este în cer.

O adevărată teologie a simbolismului Sfântului locaș va fi dezvoltată mai târziu de marii mystagogi și tâlcuitori ai cultului ortodox, dintre care cei mai de seamă sunt: Sfântul Maxim Mărturisitorul – marele teolog bizantin din secolul al VII-lea –, Sfântul Gherman – patriarhul Constantinopolului din secolul al VIII-lea – și arhiepiscopul Simeon al Tesalonicului (secolul XV).

Sfântul Maxim Mărturisitorul spune că biserica este icoană a lumii sensibile, o reproducere a universului creștin, un microcosmos.

Sfântul Gherman al Constantinopolului, referindu-se la ambele înțelesuri ale cuvântului „biserica” arată că aceasta este cerul pe pământ în care locuiește și se preumblă Dumnezeu. A fost întemeiată pe Sfinții Apostoli, vestită de prooroci, desăvârșită de martiri și așezată pe sfințele moaște ale acestora.

Sfântul Simeon al Tesalonicului evidențiază cu precădere sfințenia bisericii și relația acesteia cu Dumnezeu, dobândită prin târnosire sau slujba sfințirii ei. El afirmă că prin ritualul sfințirii, locul pe care se zidește biserica este detașat și separat de spațiul profan, iar prin ocolirea în procesiune este purificat și sfințit și transformat într-un loc destinat teofaniei, devenind un centru cosmic. De aici înainte locul acesta răspunde nostalgiei omului după paradisul pierdut, iar creștinul își regăsește oarecum patria sa originală, pentru care a fost creat, pe care a pierdut-o prin păcat.

În întreaga literatură patristică, biserica văzută este imaginea sensibilă a Bisericii triumfătoare, a îngerilor și sfinților din ceruri, iar cele ce se săvârșesc într-însa, adică sfințele slujbe, începând cu Sfânta Liturghie, sunt reprezentări văzute ale slujirii neîncetate aduse lui Dumnezeu de către îngeri și sfinți. Biserica este locul unde se întâlnește cerul cu pământul, este o scară a lui Iacov pe treptele căreia îngerii și sfinții coboară pe pământ, iar oamenii se urcă la cer, unindu-se într-un singur cor de preamărire a lui Dumnezeu. Biserica este menită să ne apropie cerul, să facă vie Biblia, să întrezărim pe Dumnezeu, să intuim în fiecare clipă prezența Lui. Una dintre frumoasele cântări ale Triodului, adresată Maicii Domnului spune: „În biserica slavei tale stând, în cer mi se pare a sta, Născătoare de Dumnezeu”.

Istoricul
‘Parohiei Ortodoxe ‘Române’
a ‘Tuturor Sfinților’
Cluj - Napoca

În urma acțiunilor de rearendare a parohiilor din Municipiul Cluj Napoca din vara anului 1998, în luna septembrie a aceluiași an ia ființă Parohia Ortodoxă a ‘Tuturor Sfinților’ – în baza deciziei Secretariatului de Stat pentru Culte nr. 7466 din 03.09.1998 –, prin desprinderea părții de sud-est a Cartierului Mănăstur din Parohia Ortodoxă ‘Sfinții Apostoli Petru și Pavel’. În urma concursului pentru ocuparea postului de preot paroh, organizat pe data de 3 noiembrie 1998, părintele profesor Horea Petrea a fost declarat câștigător al acestuia, fiind numit în funcție începând cu luna noiembrie. Parohia nou înființată nu deținea nici un bun mobil sau imobil, iar preotul paroh avea obligația de a demara neîntârziat toate demersurile legale în vederea obținerii unui teren în perimetrul parohiei și începerea lucrărilor de construire a unei biserici.

La data de 26.03.1999 a fost obținut Certificatul de Urbanism, iar la data de 07.04.1999 prin Hotărârea CL nr. 162 a fost atribuit parohiei cu titlul de folosință gratuită terenul în suprafață de 1200 mp, aflat la intersecția străzilor Ciucaș-Meziad-Gurghiu. După nenumărate probleme și greutăți întâmpinate la intrarea în posesia de fapt a terenului și pregătirea lui pentru construcție, la 14 febr 2002 Preasfințitul Sa Vasile Someșanul, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Bartolomeu, a binecuvântat piatra de temelie a noii biserici și a început construcția propriu-zisă, după proiectul arhitectului Al. Lădăriu.

Din 28 aprilie – Duminica Floriilor –, s-au săvârșit sfintele slujbe afară, sub cerul liber, în fiecare Duminică și Sărbătoare, iar la 30 iunie același an, în Duminica I a după Rusalii, a ‘Tuturor Sfinților’, se făcea sfințirea demisolului de către același sfințit ierarh. Din această zi și până în prezent nu s-a neglijat scopul principal al acestui așezământ, săvârșindu-se zilnic sfintele slujbe de dimineață și seară, biserica fiind deschisă permanent.

Prin contribuția credincioșilor, precum și din sponsorizări și donații din partea unor binefăcători, s-a realizat construirea bisericii cu ajutorul firmelor SC Matrix și SC Gighibanda, sub coordonarea d-lui ing. David On și prin purtarea de grijă a preotului paroh și a Consiliului Parohial.

În acest fel, Sfântul Lăcaș a fost înălțat și inzestrat cu cele trebuincioase slujirii.

La 2 martie 2008, Preasfințitul Episcop-vicar Irineu Pop Bistrițeanul a săvârșit slujba de binecuvântare pentru a slui în Sfântul Altar, părăsind de atunci demisolul, care căpăta o altă destinație.

În vara anului 2004, Părintele Mircea Oros a devenit al doilea preot slujitor al bisericii.

Între mai 2009 și mai 2011, biserica a fost pictată în tehnica ‘fresco’ de către Maestrul Alexandru Crișan și ucenicii săi. Iconostaul a fost sculptat în lemn de tei de meșterul Raț Eugen din Gherla și a fost pictat de către același pictor, Al. Crișan. Candelabrele, apliquele, balustradele, gardul împrejmuitor și toate piesele de fier forjat au fost executate de către SC Caval SA, partea de design fiind opera Maestrului I. Berindeiu. Pardoselile interioare și placajele exterioare sunt executate din granit de către SC Baratin. Mobilierul interior a fost executat de SC Mobicom din Sânmarghita Cluj.

Sfințirea bisericii: duminică 19 iunie 2011.

Cuvânt
în zi de Praznic

Pr. Horea Petrea

„Acesta este ziua pe care a făcut-o Domnul,
să ne bucurăm și să ne veselim întrânsa”.

LPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit, stimați invitați și oaspeți, Preacucernici părinți, iubiți și cucernici credincioși, în chip nedrept ne-am obișnuit să socotim că Biserica este doar ceva palpabil, văzut, un imobil, o construcție, cu toate că rostul acesteia este unul spiritual, menit deopotrivă sufletului și trupului. Întâi de toate Biserica e Trupul lui Hristos, apoi e întreaga obște a credincioșilor care mărturisesc aceeași credință, Biserică fiind și comunitățile locale de pretutindeni. Așadar, acest termen se deslușește în mai multe înțelesuri, desemnând însă două realități care, deși sunt distincte - spirituală și materială -, tind spre un țel unic: Hristos - Dumnezeu.

În fapt, Biserica văzută - construcția în sine - trebuie să fie o reflectare a Bisericii din sânul comunității, din sufletul credincioșilor.

Când am purces la construirea acestui lăcaș din Parohia ‘Tuturor Sfinților’ am avut la temelie Biserica din sufletul credincioșilor, un edificiu înălțat pe ziduri de dorință, încredere, speranță și credință. Odată ce această zidire era ctitorită launtric, aducerea sa în lucrare, partea sa văzută a devenit doar oglindirea a ceea ce ființa deja în năzuințele comunității. „Toate îi sunt cu putință celui ce crede”; „Când cereți ceva, să credeți că ați și primit deja acel lucru” (Mt 18, 19).

Dacă Dumnezeu este Cel Care Își alege oamenii și locul unde să fie înălțată o Biserică, tot El este și Cel Care ajută la desăvârșirea acesteia. Cu adevărat, pecetea lui Dumnezeu se află deasupra tuturor lucrurilor, însă se pogoară cu prisosință întru cele înfăptuite spre lauda Sa și spre folosul oamenilor. Atunci când omul are înțelepciunea de a uni voința sa cu voia dumnezeiască, și Domnul revarsă darul Său preabogat, ajutând la plinirea doririlor. Construind această biserică am înțeles că Dumnezeu face totul; important este ca omul, înțelegând că este o unealtă în mâinile Lui, să nu se împotrivescă, ci să-L lase să lucreze.

Biserica Parohiei noastre, fiind închinată Soborului ‘Tuturor Sfinților’, simțim cu covârșire ajutorul și îndrumarea bineplăcuților lui Dumnezeu în toate lucrările noastre. Prin ‘truda’ și strădania tuturor sfinților, acest lăcaș a dobândit formă și miez, ajutându-i pe credincioși - frații lor mai mici - să desăvârșască această ctitorie, deopotrivă pământească și cerească, material și spiritual.

Privind în urmă, în istoria neamului românesc, nu vom găsi o perioadă în care românii să fi avut vreun timp potrivit numai pentru construirea de biserici. Acestea s-au construit ‘cu timp și fără timp’, întru încredințarea că ele biruiesc clipa nestatornică și petrec sufletele spre Veșnicie. Biserica ne trece de aici Dincolo, de pe pământ la Cer. Oare pe unde poți întrezări Veșnicia, dacă nu printre ușile împărătești de la altarul unei Biserici?

De aceea românii și-au înălțat lăcașurile de cult în toată vremea și în tot locul, între primăvară și toamnă, între semănat și secerat, între naștere și moarte, între două bătlăii de apărare a gliei, precum și în timpul prigoanei comuniste. De ce? Pentru că nevoia spirituală a omului nu poate fi îngrădită de nimic, iar cei care au fost se pot întâlni cu cei care sunt doar înaintea Pantocratorului din Biserică.

Ceea ce au realizat înaintașii noștri reprezintă niște repere la care ne raportăm. Ceea ce realizăm noi, în aceste timpuri, vor fi mai târziu niște repere la care se vor raporta urmașii noștri.

Construirea unei Biserici presupune sacrificii, însă nu toate generațiile au privilegiul de a înălța o Casă de rugăciune în cinstea lui Dumnezeu. Preabunul Stăpân își alege generațiile care să-I zidească lăcaș de închinare, iar acest lucru este adevărat cu atât mai mult cu cât într-o Parohie se construiește o Biserică la câteva sute de ani. De aceea socotesc că generația noastră, care a fost aleasă să împlinescă această jertfă binecuvântată, fiindu-i pusă înainte calea mântuirii, trebuie doar să dea dovadă de înțelepciune, de răbdare și de încredere pentru ca Biserica din suflet să devină Biserică în trup.

Iubiți credincioși,

Această zi binecuvântată de Dumnezeu reprezintă în același timp sfârșitul unei etape și începutul altor etape noi. Am avut un obiectiv și l-am atins, urmează să dezvoltăm celelalte activități inițiate cu ani în urmă legate de educația și catehizarea copiilor, asistarea vârstnicilor și a familiilor nevoiașe, precum și alte activități misionare, culturale și sociale. Dorim ca biserica noastră să devină un reper spiritual pentru credincioșii municipiului Cluj-Napoca, dar în același timp și un obiectiv de interes din perspectiva artei sacre și a arhitecturii bisericesti.

Mulțumim Bunului Dumnezeu că ne-a ajutat să ajungem până aici și avem convingerea că și de aici înainte pronia cerească se va îndrepta asupra acestui sfânt lăcaș și a credincioșilor acestei parohii. Dar pe lângă ajutorul lui Dumnezeu am beneficiat și de sprijinul oamenilor trimiși de El. Drept aceea se cuvine ca în numele Consiliului Parohial și al nostru, al preoților slujitori, să aduc calde și respectuoase mulțumiri tuturor celor care au contribuit la înălțarea acestei biserici.

Mulțumim Arhipăstorilor noștri pentru sprijinul moral și spiritual, fără de care totul era mult mai greu. Ne îndreptăm mulțumirea spre credincioșii parohiei noastre ei fiind cei care prin donațiile și jertfele lor au susținut în cea mai mare parte construirea acestei biserici. Nu putem trece cu vederea aportul substanțial al membrilor Consiliului parohial, administrato-

rilor și Comitetului de femei care au răspuns solicitărilor noastre ori de câte ori a fost nevoie fapt pentru care le mulțumesc, aici în acest cadru festiv. Mulțumiri adresăm și familiilor noastre pentru înțelegerea, răbdarea și sprijinul pe care ni le-au acordat în tot acest timp. Mulțumim tuturor celor prezenți aici în această zi de sărbătoare: Dvs. Înalt Prea Sfințite Părinte Mitropolit, exprimându-ne dorința de a face o tradiție a Cartierului Mănăstur și de ce nu a Orașului Cluj Napoca prin serbarea împreună începând din acest an a acestei ‘Zile a Tuturor Sfinților’; mulțumiri adresez domniilor voastre domnilor invitați și onorați oaspeți, prea cucernicilor voastre părinți împreună slujitori, dvs. iubiți credincioși, rugând pe Bunul Dumnezeu să vă dăruiască tuturor sănătate, bucurie și multe împliniri. Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Amin.

„Biserică frumoasă,
cinste celor ce te-au înălțat”

Constantin Cubleșan

n zilele noastre (ce frumos se spune în Evanghelii: „În vremea aceea...”, fără precizarea unui timp istoric determinat calendaristic, sugerându-se doar fapta unui moment al universalității), s-a târnosit, într-un cartier de la marginea Clujului, în Mănăstur, o biserică nu prea mare dar nici neînsemnat de mică, dacă avem în vedere mulțimea enoriașilor care vin să se roage în ea, zi de zi, duminică de duminică, ridicată de-a lungul a doi lăstari, cum ziceau latinii, prin strădania unor preoți aleși pentru înălțarea ei – părintele paroh Horia Petrea și părintele Mircea Oros (Dumnezeu își alege întotdeauna oamenii cei mai potriviți pentru înfăptuirile Sale) – la care Î.P.S. Sa Mitropolitul Andrei însuși a venit să officieze slujba de mare sărbătoare, în chiar Duminica Tuturor Sfinților, căci hramul bisericii este tocmai acesta.

O nouă biserică este o nouă casă a lui Dumnezeu, aici pe pământ, în care oamenii vin să se reculeagă, simțind prezența Sa întrânsa. „Există catedrale mai mari decât palatele regiilor și împăraților – nota undeva Constantin Virgil Gheorghiu, ilustrul scriitor român care în ultima parte a vieții sale a fost parohul Bisericii Ortodoxe din Paris, în Cartierul Latin – și altele biserici care au dimensiunile unui bordei. Dar fie că o biserică este din marmoră și aur, mare cât un munte, fie că e mică cât o colibă de păstor, ea rămâne aceeași copie a adevăratei Biserici din cer. Fiindcă toate bisericile de pe pământ nu sunt decât copii ale celei de sus. Fiecare construiește biserica pământească după mijloacele sale, după gustul epocii, după stilul obișnuit al țării și după bogăția veacului. Dar Hristos e prezent pretutindeni, în biserică-bordei ca și în biserică-catedrală. Nu există nici o deosebire”.

Se întâmplă aidoma și cu Sfinții. Numele unuia ca și chemarea prezenței lui pentru a înnobila lăcașul, dorindu-l mijlocitor între închinătorii acestuia și Domnul însuși, nu înseamnă că îl consideră pe acela mai important, mai mare decât alții, sau mai diferit. Lucrul ar fi cu neputință. Pentru că lumina divină este aceeași pretutindeni și în toți sfinții la fel, așa cum Mântuitorul însuși este același, prezent pretutindeni, deopotrivă Jertfă și Preot în toate bisericile.

Numele unora dintre sfinți este trecut în calendare și au câte o zi în care îi omagiem și îi sărbătorim aparte. Dar cei mai mulți sfinți, din toate timpurile și de pretutindeni, au rămas anonimi pentru noi, nu însă și pentru Dumnezeu. Acestora Biserica Ortodoxă le-a rânduit o duminică anume, prima după Rusalii, în care să fie omagiați și amintiți pentru jertfa lor dumnezeiască. Închinării lor și-a rânduit biserica noastră, de pe una din străzile Mănăsturului, hramul. Și ce omagiu frumos li se aduce în pictura ce împodobeste interiorul lăcașului. Când intri pe poarta lui, parcă ai intra într-o carte de învățătură cu ilustrații divine. Nu degeaba spuneau teologii, din veacurile străvechi ale creștinismului, că icoanele sunt cărți pentru cei ce nu știau să citească. Astăzi nu se mai pune problema neștiinței de carte. Dar chipurile sfinților zugrăviți pe pereți ne amintesc jertfa lor și ne îndeamnă prin totul să-i urmăm pentru a urma, de fapt, calea mântuirii și calea spre Dumnezeu. Marea mulțime de oameni care au venit să fie de față la sfințirea bisericii noastre dovedește cu prisosință că ei și-au înțeles rostul și menirea lor în viața aceasta pământească. Așa că, parafrazându-l pe Tudor Arghezi, care se referea la cei ce-au făurit cărțile, închei și eu zicând celor ce au făcut posibilă această zidire: Biserică frumoasă, cinste celor ce te-au înălțat.

Început de vară sub auspiciile artei bizantine

Elena Chircev

Prima decadă a lunii iunie a fost plasată în acest an, la Cluj-Napoca, sub auspiciile artei bizantine, adică cu insistență în atenția publicului larg în ultimii ani datorită manifestării inițiate de un grup de tineri plasticieni interesați și de muzica bizantină, reuniți în grupul „Sf. Ioan Damaschin” condus de Sorin Albu. Perseverența acestora și interesul celor atrași de moștenirea culturală a Bizanțului au asigurat perpetuarea și ritmicitatea „Zilelor artei bizantine”, ajunse în acest an la cea de a VII-a ediție. Având Binecuvântarea ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Andreicuț, manifestarea s-a desfășurat între 6-9 iunie, fiind plasată sub patronajul Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului. La organizarea acestei ediții, susținută de Primăria Municipiului Cluj-Napoca și Consiliul local Cluj, de ASCOR Cluj și Biserica studenților din Complexul „Hașdeu”, s-au alăturat unuia dintre inițiatorii festivalului – Grupul psaltice „Sfântul Ioan Damaschin” – Academia de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj-Napoca și Paraclisul „Sf. Stelian” de la Spitalul de Medicină a Muncii Cluj-Napoca. Mănăstirile Nicula, Măgura, Rohița-Boiereni, Fundația „N. Steinhardt” au sprijinit, la rândul lor buna desfășurare a manifestării.

O privire retrospectivă spre edițiile anterioare evidențiază secretul succesului unui demers care, cel puțin din punct de vedere muzical, nu are în Transilvania suportul manifestărilor cultice cotidiene. Credem că densitatea și varietatea programului, prestigiul invitaților, frumusețea muzicii interpretate și a icoanelor expuse au rezonat cu preocupările unei părți a publicului și au stârnit, an după an, curiozitatea și interesul altor clujeni, „Zilele artei bizantine” având deja un public fidel, a cărui participare a certificat mereu necesitatea perpetuării acestora. Conferințe și concerte de muzică bizantină, expoziții de icoane și fotografie, lansări de carte și participări la slujbe bisericești sunt formele prin care organizatorii au reușit să mențină interesul acestui public. Actuala ediție s-a detașat, în plus, prin două evenimente: includerea în programul său a sfințirii unui locaș de cult și lansarea unui CD.

Slujba de sfințire a Paraclisului „Sf. Stelian”, de la Spitalul de Medicină a Muncii Cluj-Napoca, a fost oficiată de ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Andreicuț însoțit de un sobor de preoți și a avut loc la 7 iunie 2011, răspunsurile la strană fiind date de Grupurile „Sf. Ioan Damaschin” și „Lumină lină”, din Alba Iulia. În cuvântul de învățătură rostit cu această ocazie, ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Andreicuț a remarcat caracteristicile locașului, care fac trimitere spre specificul așezămintelor athonite. Lansarea CD-ului „Muzică bizantină”, volumul I, realizat de Grupul „Sf. Ioan Damaschin” s-a bucurat de prezența și cuvântul rostit de PS Vasile Someșanul, evenimentul având loc la Bastionul Croitorilor (6 iunie 2011). Date fiind preocupările noastre, pe de o parte, și conținutul inedit al discului lansat, dorim să subliniem câteva aspecte legate de acesta, deoarece CD-ul conține muzică bizantină cântată la psaltirion, vocea susținând doar isonul. Folosirea unui instrument pentru acest gen de muzică poate părea surprinzătoare, deoarece vocalitatea și aspectul monodic al muzicii bizantine au fost conservate de-a lungul secolelor și sunt încă atribute ale cântării de strană ortodoxe. Deși literatura patristică și, alături de aceasta, numeroase scrieri ale Evului Mediu blamează folosirea instrumentului muzical în biserică, psaltirionul reprezintă un important mijloc didactic, menținut ca atare de psalți greci în procesul anevoios de

însușire a repertoriului tradițional. La Cluj-Napoca, instrumentul a fost prezentat la cea de a V-a ediție a „Zilelor artei bizantine”, de protopsaltul grec Vasilios Nonis, în cadrul concertului pe care l-a susținut. Avantajele folosirii instrumentului în procesul de învățare a glasurilor psaltice au fost demonstrate în cadrul *masterclass*-ului susținut la Mănăstirea Nicula de regretatul oaspete grec.

Psaltirionul este un străvechi instrument de origine orientală, cu coarde ciupite, care a pătruns și în Europa occidentală în secolul al XII-lea. În forma actuală este alcătuit dintr-o cutie de rezonanță din lemn, în formă de trapez, peste care sunt întinse 24 coarde triple, acordate la unison și montate orizontal, paralel cu fața instrumentului. Corzile se ciupesc cu ambele mâini, cu ajutorul unui plectru, dreapta cântând linia melodică, iar stânga ținând isonul specific monodiei bizantine. Datorită unor lamele aflate în partea stângă a instrumentului, alături de cheile pentru acordaj, înălțimea sunetelor poate fi subtil modificată, în așa fel încât să fie intonate fidel microintervalele care alcătuiesc variatele scări diatonice, cromatice și enarmonice ale muzicii psaltice.

Revenind la discul realizat de Grupul „Sf. Ioan Damaschin”, mai remarcăm și marea diversitate a repertoriului înregistrat. Cântările, aparținând unor iscusți muzicieni ai tradiției bizantine, ilustrează mai bine de șase secole de muzică, de la Ioannes Kuzueles la creația athonită a veacului trecut. Interpretarea aparține Grupului „Sf. Ioan Damaschin” și lui Sorin Albu, inițiat în tehnica instrumentală de Protopsaltul Vasilios Nonis din Atena, ucenic al reputatului muzician Simon Karas (1903-1999), unul dintre cei mai avizați păstrători ai tradiției bizantine din Grecia. Realizarea discului reprezintă o temerară încercare de restituire a sonorităților pe care teoria muzicii bizantine ni le sugerează, fiind totodată un omagiu adus

protopsaltului Vasilios Nonis de ale cărui cunoștințe muzicale au beneficiat toți cei care experimentează în spațiul transilvan cântarea tradițională bizantină.

Un moment important al fiecărei ediții a „Zilelor Artei Bizantine” îl reprezintă concertul, nelipsit de la fiecare ediție a acestora. Programat la 8 iunie, în sala Studio a Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, concertul a fost susținut de Grupul psaltic „Lumină lină” de la Biserica memorială „Mihai Viteazul” din Alba Iulia, condus de un absolvent al Academiei de Muzică clujene, profesorul Laurențiu Truță; a fost dedicat protopsaltului Vasilios Nonis, de a cărui îndrumare acesta a beneficiat din plin. Considerat a fi fost în Grecia unul dintre recuperatorii autenticei tradiții în muzica bizantină, Vasilios Nonis a și-a oferit cu generozitate cunoștințele și cărțile de cântări prelucrate sau compuse de el tinerilor ardeleni. În semn de omagiu, aceștia au interpretat în concert câteva dintre creațiile sale, traduse în limba română și adaptate muzical de profesorul Laurențiu Truță; acesta a fost prezent în concert și în calitate de autor al unor cântări din Slujba Sfinților Închisorilor. Auditoriul a putut aprecia roadele unei munci susținute, care necesită o pregătire polivalentă, din care nu poate lipsi cea stilistic-teoretică desprinsă din sursele cele mai avizate.

În cadrul concertului a fost lansat volumul cu *Cântările Sf. Liturghii a Sf. Ioan Gură de Aur*, compuse de Vasilios Nonis, traduse și adaptate în românește de profesorul Laurențiu Truță, care a primit pentru aceasta acordul protopsaltului V. Nonis. După o muncă susținută, desfășurată în ultimii doi ani, lucrarea, care însumează peste 400 de pagini, a fost finalizată și așteaptă momentul prielnic pentru a fi tipărită.

Cea de a VII-a ediție a *Zilelor Artei Bizantine* a demonstrat că sintagma bine cunoscută deja personalizează o manifestare care se bucură de aprecieri numeroase și de interes considerabil la fiecare ediție.

COMUNICAT FINAL AL SIMPOZIONULUI INTERNAȚIONAL „MISIUNEA SACRAMENTALĂ A BISERICII ÎN CONTEXT EUROPEAN” *

Bruxelles, 28 iunie – 1 iulie 2011

Reprezentanța Patriarhiei Române pe lângă instituțiile Uniunii Europene, în colaborare cu Parlamentul european, a organizat la Bruxelles, în perioada 28 iunie - 01 iulie 2011, simpozionul cu tema „Misiunea sacramentală a Bisericii Ortodoxe în context european”, la care au participat profesori de teologie din România și Belgia.

În urma prezentărilor și dezbaterilor din cadrul simpozionului, participanții au ajuns la următoarele concluzii:

1. Misiunea Bisericii, în expresia ei sacramentală, este o responsabilitate constantă, care trebuie asumată și exprimată în actualul context european.
2. În acest sens, au fost abordate și analizate din perspectivă dogmatică și canonică principalele provocări la adresa sacramentalității Bisericii în exprimarea ei specifică, în noul context european, dezbaterile focalizându-se în special asupra Tainelor Botezului și Cununiei, a problematicii economiei sacramentale, precum și a dialogului panortodox.
3. Degradarea conștiinței eclesiale și relativizarea valorilor familiei creștine provoacă deteriorarea relațiilor dintre soț-soție, părinți-copii, familie și societate. Biserica are vocația de a răspunde acestui fenomen printr-o permanentă și dinamică afirmare a ethosului creștin-ortodox, prin contextualizarea dinamică a mesajului evanghelic și patristic cu atenție deosebită față de persoana umană aflată în dificultate și confuzie duhovnicească și implicit existențială. Discuțiile și analizele acestor teme au fost privite în special din perspectivă pastoral-misionară, cu implicații interconfesionale și interreligioase. De asemenea, au fost invocate diferite situații și practici complexe din punct de vedere dogmatic și canonic referitoare la căsătoriile mixte și la Taina Botezului, în noul context al secularizării și globalizării societății umane, în general, și al spațiului european, în special.
4. Participanții au conștientizat importanța și eficiența unor astfel de întâlniri prin care să se realizeze identificarea punctuală a provocărilor complexe cu care se confruntă Biserica și a soluțiilor concrete fundamentate pe tradiția ei dogmatică și canonică.
5. Premieră în teologia academică românească, Simpozionul internațional organizat de Reprezentanța Patriarhiei Române la Bruxelles s-a bucurat de o deplină apreciere din partea participanților, deschizând drumul către noi colaborări interdiscilinare cu implicații directe în misiunea Bisericii.

* Din partea Facultății de Teologie ortodoxă din Cluj-Napoca a participat Pr. prof. dr. Valer Bel cu referatul *Familii mixte în perspectiva misiunii sacramentale a Bisericii*.

Sfânta Maria Magdalena în tradiția Bisericii creștine

Marcel Muntean

Brintre martorii direcți ai Învierii Domnului s-a aflat și o femeie cu numele Maria din Magdala (η Μαγδαληνή), pe care Mânturitorul a tămădui-o scoțând dintr-ânsa șapte diavoli.¹ Ea împreună cu alte femei cunoscute drept mironosițe, au fost acelea ce au urmat, slujit și s-au aflat alături de crucea Sa, iar, apoi la mormânt au fost împreună spre a-I unge trupul cu miresme.²

Se consideră că Maria Magdalena a fost cea dintâi mironosiță dintre femeile purtătoare de mir, ea trăgându-se din seminția lui Neftalim, din Magdal și a trăit în secolul I. După minunea petrecută în viața ei prin întâlnirea cu Domnul, se consemnează că ea a fost cu adevărat ceea ce l-a urmat pe Iisus în toate momentele semnificative. Toți evangheliștii (Matei, 28, 1-8; 9-10, Marcu, 16, 1-8, 16, 9-11; Luca, 24, 1-12, 10-11; Ioan, 20, 1-13, 20, 14-18) menționează prezența ei alături de celelalte femei la mormântul lui Iisus, eveniment petrecut dis de dimineață atunci când înspăimântate au găsit piatra dată la o parte și Îngerul Domnului întâmpinându-le.

Dialogul a scos la iveală faptul că Iisus *Cel răstignit S-a sculat din morți*, ele fiind mai apoi chemate spre a vedea locul unde a zăcut Domnul. Îngerul le îndeamnă spre a vesti învierea ucenicilor. Însuși Iisus le-a întâmpinat, adresându-le salutul, devenit memorabil peste timp: *Bucurați-vă!* Maria Magdalena și Fecioara Maria au fost cele ce s-au închinat Domnului cuprinzând picioarele Sale.³ Îmbărbătându-le și îndemnându-le, El le-a trimis de a anunța fraților Săi această veste și de asemenea; și de faptul că Îl vor vedea în Galileia. Episodul evanghelic relatat de Evanghelistul Ioan (20, 1-13) evocă dialogul dintre Iisus cel înviat și Magdalena care deși Îl vedea nu l-a recunoscut, confundându-l cu grădinarul. La auzul numelui său rostit de Domnul, Maria fericită îl cheamă *Rabuni*.

Astfel tristețea și plânsul ei s-au transformat dintr-odată într-o bucurie profundă; și în acest caz ea este îndemnată să anunțe pe ucenici despre înviere și de suirea Sa la Tatăl, prefigurând prin aceasta Înălțarea Sa.⁴ Cuvintele ei au fost primite cu incertitudine și chiar cu îndoială de ucenicii care le-au considerat drept o *aiurare* și nu le-au crezut. Petru și Ioan vor alerga la mormântul gol și vor vesti mai apoi învierea apostolilor.⁵

Se precizează, din tradiție, că până la sfârșitul vieții sale ea a propovăduit pe Hristos la Roma, tămăduindu-l pe Cezarul Tiberiu, iar la Efes, alături de Sfântul Ioan Evanghelistul a trecut la Domnul.⁶ Împăratul Leon al IV-lea a adus mai târziu moaștele sale și le-a așezat în mănăstirea Sfântul Lazăr de la Constantinopol.⁷

Prăznuită de Biserica Ortodoxă la data de 22 iulie, ea este numită *Sfânta mironosiță și întocmai cu Apostolii*, totodată fiind sărbătorită și după Sfintele Paști în duminica a doua, cea a Mironosițelor. În Biserica Romano-Catolică și Lutherană ziua de praznic este tot 22 iulie. Ea este deseori identificată cu femeia ce a uns cu mir picioarele Domnului în casa lui Simon Leprosul sau cu Maria, sora Martei și a lui Lazăr,⁸ această recunoaștere este acceptată și în biserica răsăriteană dar cu prisoșință este încetățenită în cea apuseană.

În cuprinsul slujbei de la Vecernie, în troparul închinat ei sunt amintite calitățile excepționale de urmare și păstrare a cuvântului Mânturitorului:

Lui Hristos, Cel ce pentru noi S-a născut din Fecioară, cinstită Marie Magdalena, ai urmat și ai păzit îndreptările și legile Lui. Pentru aceasta, astăzi, preasfințită pomenirea ta prăznuind, te lăudăm cu credință și cu dragoste (Tropar, glasul 1).

Este numită deseori în cuprinsul slujbei de Utrenie: *ceea*

ce a văzut cea dintâi dumnezeiasca Înviere, ucenică adevărată ce a slujit Cuvântul în chip vădit, pururea pomenită, purtătoare de mir prealuminată,⁹ cinstită Marie Magdalena, ce ai vărsat arome de lacrimi, luminată Marie mironosiță.

*Marie cea cu nume de doamnă și următoare a lui Hristos, împreună cu celelalte mironosițe și cu Fecioara Maria, ceea ce singură este Maică a lui Dumnezeu, roagă neâncetat pe Domnul, Care S-a răstignit pentru noi, cei ce te cinstim cu dragoste pe tine, mironosiță.*¹⁰

Maria din Magdala este simbolul penitenței, al căinței cu adevărat creștine. În iconografie ei îi este asociat crucifixul ce simbolizează mortificarea patimilor și a corpului; *vasul cu mir*, semn al grațitudinii, iubirii, dăruirii; *craniul*, simbol al penitenței și o carte, *evanghelia*, după cuvintele Mânturitorului: *vesti-se-va ce a făcut aceasta...* (Matei 26,13). Magdalena a devenit începând din Evul Mediu, patroana păcătoșilor penitenți, iar pentru salvarea lor s-a instituit în Apus un ordin monahal numit al *magdalinetelor*.¹¹

În aria tradiției de sorginte apuseană, în veacul al XI-lea, în Franța, se consideră că ea ar fi fost o perioadă retrasă într-o peșteră ducând o viață de eremit, egală ca timp cu anii petrecuți în desfrâu și plăceri lumești. Acest episod apare în *Legenda de Aur* în care povestirea cu Magdalena a devenit baza unei întâmplări legate de o altă păcătoasă convertită la creștinism și sfântă a Bisericii universale, Maria Egipteanca.¹²

Descoperirea așa ziselor relicve ale Magdalenei, în Franța veacului al XIII-lea a dus la dezvoltarea rapidă a cultului ei. Tradiția occidentală a fabricat diverse istorisiri încă din primele secole; de exemplu în cel de al XI-lea, care se baza pe relatarea lui Rabanus Maurus scrisă cu un secol mai înainte se amintește de venirea ei împreună cu Marta, Lazăr și Maximin, unul din cei 72 de ucenici ai Domnului, la Marsilia. Lazăr a devenit episcop în acest oraș, în vreme ce Magdalena cu Maximin au poposit în orașul Aix; el a fost ales episcop, iar Maria s-a retras în penitență și rugăciune în peșterile din Baume, fiind mai târziu, după adormirea sa, îngropată la Aix.¹³ Mai târziu două cetățile Aix și Vézelay își disputau relicvele Sfintei Magdalene.

Iconografia și imnografia dedicată ei este monumentală, a fost reprezentată în icoane, în picturi, în sculptură; i s-au înălțat biserici sau catedrale, i s-au compus imne și rugăciuni. Cea mai frecventă ipostază iconografică a ei este cea alături de femeile mironosițe la mormânt. Alte momente semnificative ale imaginii Magdalenei sunt: cea de la crucea Domnului, cea în dialogul cu Iisus din grădina, cea care apare împreună cu Fecioara Maria închinându-se la picioarele Domnului după înviere sau cea din casa lui Simon Leprosul când șterge cu părul capului ei picioarele lui Iisus.

Maria Magdalena vestind Apostolii, miniatură, 1123, Psaltirea Sf. Albans, Biserica Sf. Godehard's, Hildesheim

Ioan, Petru și Maria Magdalena la mormântul lui Hristos, miniatură, 1372, Museum Meermanno

În această miniatură medievală este înfățișată Maria Magdalena în stânga imaginii cu mâinile gesticulând, așezată înaintea ucenicilor, vestindu-le Învierea Domnului.

Cea de a-a doua redare ne surprinde prin compoziția inedită. Magdalena este în dialog direct cu îngerul ce îi arată giulgiurile goale, în timp ce în spatele ei se văd cele două portrete ale lui Petru și Ioan ce au venit să confirme cele spuse de Maria.

⁹ Mineiul, op. cit., p. 227.

¹⁰ Ibidem, p. 282.

¹¹ Pr. Victor Aga, *Simbolică biblică și creștină, Dicționar enciclopedic*, Ed. Arhiepiscopia Timișoarei, Timișoara, 2005, p. 227.

¹² James Hall, *Dictionary of subjects and symbols in art*, Ed. Hapers Row, Published, New York, 1974, p. 202, 203.

¹³ Benedicta Ward, *Viețile Sfințelor care mai înainte au fost desfrânate*, Ed. Deisis, Sibiu, 2007, p. 37.

Maria Magdalena, miniatură, Cartea Orelor, 1460-80, Davidson Galleries, Washington

Maria Magdalena, miniatură, 1495, Cronica Scandaleuse

Într-o pagină de manuscris Magdalena este prezentată purtând vasul cu mir, iar în planul secund un peisaj cu un castel și un drum în zare întregeste imaginea plină de pitoresc. Cea de-a doua reprezentare este poate mai apropiată de o viziune tradițională. Expresia suferinței și a penitenței apare prin gura între-deschisă ce pare să exprime acest adevăr.

Crucificarea, miniatură, sec. al XIV-lea, Italia

Ipostaza imagistică a Răstignirii Domnului este poate cel mai des întâlnită în reprezentările iconografice apusene. Alături de Fecioară și Sfântul Ioan, Maria Magdalena este îngemănă la baza crucii. Un înger miniatural susține potirul în care curge sângele lui Hristos. Albastrul ce domină scena ne duce cu gândul la icoanele bizantine în care această culoare este un atribut al transcendenței divine, alături de galben.

Mironosițele la mormânt, icoană rusească, sec. al XX-lea

Icoana contemporană cu influențe specific rusești redă momentul întâlnirii celor trei Marii cu Îngerul. El le vestește Învierea Domnului, arătându-le giulgiurile goale. Simplitatea cromatică și cea a desenului ne introduce într-o atmosferă tainică, iar dominantă de ocru a icoanei crează un sentiment de rugăciune și pace interioară.

Acest studiu succint închinat vieții și iconografiei Mariei Magdalena nu se consideră decât un punct de plecare spre aprofundarea temei. Reprezentările expuse sunt doar un crâmpei dintr-o iconografie complexă, de aceea am compus doar câteva dintre acestea, urmărind o expunere evolutivă.

Relevantă și evocatoare este rugăciunea pe care Anselm de Cantembury a compus-o în cinstea ei:

*Sfântă Marie Magdalena,
Ai venit cu izvor de lacrimi
La izvorul milei, Hristos...
Cum pot găsi cuvinte care să vorbească
Despre dragostea arzătoare cu care L-ai căutat
Plângând la mormânt
Și ai plâns pentru El în căutarea ta?...
Iar El, care nu S-a arătat amărăciunii lacrimilor,
S-a arătat dulceții iubirii¹⁴.*

¹⁴ Benedicta Ward, op. cit., p. 42

¹ *Viețile Sfinților pe luna iulie*, Ed. Mănăstirea Sihăstria, 2006, p. 458.

² Ioan M. Stoian, *Dicționar religios*, Ed. Garamond, București, 1994, p. 162.

³ *Viețile Sfinților*, op. cit., p. 460.

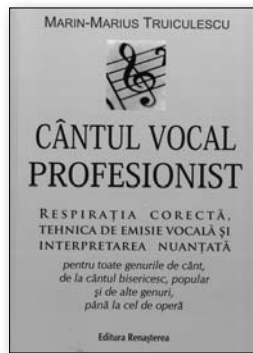
⁴ *Sinopsa celor patru evanghelii*, Ed. Societatea biblică interconfesională din România, București, 2000, p. 320.

⁵ *Viețile Sfinților*, op. cit., p. 463. În prezentarea vieții Mariei Magdalena, se anunță că ea ar fi fost de mai multe ori la mormânt și anume de patru ori. Tot aici se proslăvește sânguinoasa ei atitudine pentru adevărarea Învierii lui Hristos care a făcut-ocu precădere după Înălțarea Domnului, i asemenea unui apostol.

⁶ *Mineiul pe Iulie*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2002, p. 282.

⁷ *Ibidem*, p. 466.

⁸ *Proloagele, viețile Sfinților și cuvinte de învățătură pe luna iulie*, Ed. Mitropoliei Olteniei, Craiova, p. 82.

MARIN-MARIUS TRUCULESCU, *Cântul vocal profesionist. Respirația corectă, tehnica de emisie vocală și interpretarea nuanțată pentru toate genurile de cânt, de la cântul bisericesc, popular și de alte genuri, până la cel de operă*, Ediția a II-a, revizuită și adăugită, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2011, 316 p.

O valoroasă carte de referință

Elena Ardelean

Cântul vocal profesionist ne introduce în conținutul unei cărți destinate nu atât melomanilor, iubitorilor artei vocale, cât, în primul rând, după cum atestă și subtitlul cărții, interpreților diferitelor genuri de muzică vocală dornici să-și perfecționeze tehnica interpretativă, ridicând-o la cel mai înalt nivel calitativ posibil, precum și pedagogilor dedicați aceluiași scop.

Generația tânără de melomani, iubitori ai muzicii de operă, și tinerii interpreți cărora le-a lipsit ipso facto posibilitatea de a-l fi urmărit pe scena Operei din Cluj-Napoca, au în autorul cărții pe fostul prim-solist bariton, a cărui prestație artistică, de cea mai înaltă calitate, desfășurată de-a lungul a trei decenii, cu un repertoriu de peste 35 de roluri, dintre cele mai dificile, îl plasează în galeria marilor nume de referință ale artei interpretative românești de operă – raportându-ne doar la baritoni – Nicolae Herlea, Dan Iordăchescu, Octav Enigărescu, Șerban Tasian, David Ohanezian, sau chiar aproape de interpreți străini de notorietate mondială, ca baritonii Dieter Fischer-Diskau sau Tito Gobbi. Numai restricțiile ideologice ale regimului totalitar ateu au împiedicat ieșirea și afirmarea dincolo de hotarele țării a solistului cunoscut ca bun credincios practicant. Lucrul a devenit posibil după 1989, când, tardiv, în preajma pensionării, a reputat mari succese în Italia, Germania, Elveția.

Dorim să precizăm de la bun început că autorul, care ani de-a rândul a alternat evoluția pe scena Operei cu prezența sa la strana Bisericii Ortodoxe „Schimbarea la Față”, a Catedralei Ortodoxe din Cluj-Napoca sau acolo unde, într-un spațiu religios, i se oferea ocazia să-L slăvească pe Dumnezeu prin cânt, acordă un loc de prim rang, în paginile cărții sale, cântului bisericesc, a cărui interpretare o circumscrie, în consonanță cu canoanele bisericești, aceluiași exigențe care stau la baza perfecționării tehnicii vocale a cântului laic.

De altfel, la baza proiectului care a generat această carte s-a aflat mai întâi dorința autorului de a pune la dispoziția preoților și a cântăreților bisericești un material auxiliar pentru a se putea cânta și în Casa Domnului cu o tehnică vocală profesionistă. În acest scop, în anul 2001, a pregătit o *Culegere de texte* alcătuită din cele mai apreciate cărți de canto și de medicină, pe care a dăruit-o preoților, diaconilor și dirijorilor tineri de la Catedrala Ortodoxă din Cluj-Napoca, pentru a le fi de folos până la editarea prezentei lucrări, fapt menționat în primul articol publicat în 2003 în revista „Biserica Ortodoxă Română” (Buletinul oficial al Patriarhiei Române), nr. 1-6 din 2003, pag. 616-621.

Ne aflăm în fața unei cărți în care atât cunoștințele precise, precum și competența și profesionalismul interpretului de mare clasă se îmbină strâns și conferă o incontestabilă valoare științifică acestei lucrări, elaborate cu pasiunea și acribia cercetătorului interesat de interpretarea corectă a tuturor genurilor de muzică vocală. În cartea de față tinerii interpreți vor găsi îndrumări deosebit de utile, oferite cu multă generozitate, fapt pentru care autorul se face demn de o înaltă apreciere.

Lucrarea include cele șapte capitole publicate de domnul Truculescu de-a lungul timpului în diferite reviste și ale căror idei le-a dezvoltat, a adăugat exerciții de tehnică vocală, observații științifice și numeroase desene explicative de anatomie și fiziologie umană.

Cartea este structurată pe trei coordonate; în primul rând partea științifică propriu-zisă, abordată din perspectivă interdisciplinară, căci reunește – pe baza unei bibliografii de strictă specialitate, studiată temeinic și mănuită ca atare cu suplețea și dezinvolvura unui specialist – analize pertinente deosebit de detaliate, privind anatomia și fiziologia aparatului respirator și fonator, apoi fonetica și fonologia, ca discipline lingvistice care se ocupă de producerea sunetelor, de studierea lor

din punctul de vedere al valorii lor funcționale; în sfârșit muzicologia, cu dezbaterile referitoare la vocea umană, la belcanto. Toate acestea, însoțite de numeroase imagini explicative.

Transgresând cadrul strict științific al analizelor, al îndrumărilor și al recomandărilor privind tehnica vocală, autorul consacră numeroase pagini unor considerente cu caracter personal, unor luări de atitudine față de practici negative în promovarea soliștilor, ca nepotismul sau aservirea ideologică, evocând situații al căror martor a fost, sau făcând precizări și confidențe care se constituie în subsidiar într-un adevărat cod de conduită morală și care conferă în același timp volumului, dincolo de valențele științifice, un caracter întrucâtva confesional-memorialistic.

În al treilea rând, în partea finală, autorul acordă un loc important anexelor, nouă la număr, care contribuie la conturarea personalității sale artistice și pedagogice.

Pentru o primă inițiere în problematica dezbătută în paginile cărții, oferim o succintă trecere în revistă a celor șapte capitole.

În capitolul 1, intitulat *Respirația corectă în cântul vocal profesionist*, autorul, după ce descrie rezumativ sistemul respirator (cavitățile nazale, faringele, laringele, glota, trahea, bronhiile, plămâni), continuă cu descrierea tipurilor de respirație, dezvoltând tipul cel mai benefic, *respirația costodiafragmatică* (baza tehnicii vocale în cântul profesionist), căreia îi face o descriere anatomo-fiziologică foarte amănunțită, pentru înțelegerea clară a acestui tip de respirație și a importanței lui.

În capitolul 2, *Exerciții respiratorii*, autorul recomandă să se exerseze cele trei feluri de exerciții descrise de dânsul explicit: exerciții pentru mărirea capacității de respirație, exerciții destinate obținerii forței în canto și exerciții pentru dozarea aerului în timpul cântului.

Capitolul 3 are drept obiect *Tehnica vocală și interpretarea nuanțată*. Autorul descrie amănunțit importanța rezonanței sinusurilor și semnaleză factorii care pot influența negativ calitatea emisiei vocale: absența relaxării fizice și psihice în timpul cântării, profilul moral al cântărețului needucat, nefolosirea corectă a rezonatorilor superiori ai capului, neîncălzirea corectă a vocii înainte de a cânta, precum și emoțiile negative, care afectează psihicul cântărețului și implicit calitatea interpretării.

Capitolul 4 analizează *Poziția laringelui și a capului în timpul cântării*. Autorul menționează că laringele, în această situație nu trebuie deplasat nici în sus, nici în jos, ci va fi menținut în poziția lui normală, naturală, pentru ca și sunetele emisiei vocale să fie fiziologic naturale.

Capitolul 5 urmărește *Obținerea emisiei vocale de calitate*. În subcapitolul 5.2 autorul se ocupă de *Emisia vocalelor* și descrie foarte explicit *Formarea vocalelor A, O, U în timpul cântării* și *Formarea vocalelor E și I în timpul cântării*, precum și *Poziția limbii în timpul cântării*, iar în subcapitolul 5.3 se ocupă de *Emisia consoanelor însoțite de vocale*, emisie care constituie problema cea mai dificilă a profesorilor de canto, pentru a cărei rezolvare autorul propune exercițiile sale originale.

În capitolul 6, *Pedagogia cântului*, se menționează că pentru auzul unui profesor de canto nu este suficient ca acesta să cunoască numai teorie, solfegii, armonie, intonație. Profesorul de canto trebuie să-și formeze, să-și educe și să-și exerseze propriul său auz (după cum recomandă Octav Enigărescu, reputatul bariton care a fost și un mare pedagog), pentru a putea să deosebească sunetele libere de cele strănse, să distingă sunetele guturale, ingolate, de cele naturale, să identifice sunetele lipsite de bogăția armonicilor din rezonatorii superiori ai capului și pe cele bogate în armonice etc.

Capitolul 7 se referă la *Criteriile de clasificare a vocilor cântăreților și de clasificare a rolurilor soliștilor vocali de operă și operetă*.

În concluzie, preocupările autorului vizează prioritar respirația costodiafragmatică (baza tehnicii vocale), impunerea vocii pe toate vocalele și pe toate consoanele însoțite de vocale, precum și interpretarea nuanțată, toate fiind aspecte de cea mai mare importanță în cântul vocal profesionist.

Deosebit de utile sunt exercițiile de la capitolul 5.3, exerciții pe care autorul le-a conceput pe toate consoanele însoțite de vocale, întrucât ele asigură o bună impostare care își păstrează linia sonoră, ideală, perfectă, nealterată de tendința de a pronunța corect și precis consoanele, căci acestea, mai ales consoanele dentale, caută să scoată sunetele din rezonatori, din sinusurile paranasale.

Autorul mai menționează că experiența sa scenică, acumulată de-a lungul celor 30 de ani de carieră artistică, contactul său cu mari maeștri ai artei cântului, cu mari pedagogi, discuțiile purtate cu unii colegi din operă și convorbirile cu eminenți profesori universitari, doctori în anatomie și fiziologie i-au fost deosebit de utile în elaborarea lucrării.

Un număr mai redus de exemple din bibliografia selectivă anexală ar fi fost probabil suficient pentru edificarea majorității cititorilor, dar autorul menționează că a preferat argumentarea

necesității și a importanței lucrării prin numeroase citate din cele mai bune manuale de medicină și de canto, pentru a fi cât mai credibilă în fața tuturor celor interesați. Din același motiv, autorul a dorit să prezinte mai multe aprecieri aparținând unor profesori universitari de la Academia de Muzică din Cluj-Napoca (din domeniul canto, dirijat, compoziție), unor interpreți și dirijori de la Opera Națională Română din Cluj-Napoca și de la alte mari teatre de operă din lume, precum și unor eminenți profesori universitari de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca și de la Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”. Aprecierile acestora, reproduse în anexa nr. 9 a cărții, constituie girul incontestabil al valorii cărții domnului Truculescu. Iată ce afirmă despre carte baritonul de renume mondial Nicolae Herlea: „Felic din suflet pe baritonul Marius Truculescu, prietenul meu de o viață, autorul acestei cărți de autentică valoare științifică, pentru prețioasele îndrumări utile interpreților de toate genurile de muzică vocală, îndrumări scrise cu multă generozitate și competență”. Viorica Cortez, mezzo-soprană de renume mondial, Doctor Honoris Causa al Academiei de Muzică din Cluj-Napoca (prof. canto la Paris) formulează următoarele aprecieri la adresa cărții: „Se spune că un tânăr cântăreț nu va putea învăța niciodată să cânte corect, susținut și artistic, din cărți de specialitate. (...) Remarc totuși cu admirație talentul pedagogic, experiența și abnegația maestrului Truculescu, care reușește prin această carte să ofere tinerilor cântăreți o lucrare completă, explicită, cu idei noi, nemaifolosite de către alți profesori de canto, pentru înțelegerea rapidă a tehnicii vocale, pentru toate genurile de cânt. Acest manual, prin claritatea explicațiilor, prin exemplele strălucite, este într-adevăr o carte de căpătâi, demnă a fi urmată, studiată și pusă în aplicare...”. Dirijorul Ciprian Para, conferențiar universitar la Academia de Muzică „Gh. Dima” din Cluj-Napoca, scoate în evidență că „avem de-a face cu o lucrare care are menirea să clarifice, să sintetizeze o experiență artistică impresionantă (de 30 de ani, pe scena Operei Române din Cluj-Napoca ca prim-solist), trăită de către un muzician care a dat viață multor roluri prezentate la un înalt nivel profesional. Parcurgerea integrală a celor șapte capitole care alcătuiesc lucrarea, captează pe cititorul avizat și mai puțin avizat prin bogăția ideilor, spiritul critic, structura conceptuală trecută prin filtrul unei gândiri logice, conferind lucrării originalitate, argumentație și, nu în ultimul rând, putere de convingere. (...) Prezenta lucrare se constituie cu siguranță într-o importantă și eficientă sursă bibliografică pentru toți tinerii cântăreți și dirijori de cor”. Remarcile doamnei Simona Tache, profesoară universitară la Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca (prof. fiziologie), conferă consacrarea specialistului în privința aspectelor din lucrare legate de anatomia și fiziologia actului vocal: „*Cântul vocal profesionist* este o lucrare științifică valoroasă, originală și bine documentată, în care se regăsește în mod fericit experiența artistică a autorului, Marius Truculescu, ca interpret de peste trei decenii al muzicii de operă și bisericești. Autorul prezintă atât baza anatomică – mușchii respiratori și organul fonator –, cât și cea fiziologică a tehnicii vocale, în vederea obținerii și asigurării emisiei vocale de calitate: tipul respirator corect costodiafragmatic (baza tehnicii vocale în cântul profesionist), caracteristicile respirației profunde, actul expirator controlat în mod voluntar (cortical) conform cerințelor frazei muzicale (durată și dinamică), rolul aparatului fonator – laringele – în emiterea sunetului fundamental inițial până la cel definitivat în cavitatea orală (combinat cu armonicile sinusurilor paranasale), rolul important al exercițiilor de respirație și al antrenamentului vocal”.

Considerăm că lucrarea domnului Truculescu ar trebui să fie cunoscută – datorită importanței pe care o acordă cântului bisericesc – pe o cât mai vastă arie ecleziastică, pentru ameliorarea și perfecționarea calității cântărilor din biserici și mănăstiri, în consonanță cu frumusețea sentimentelor celor care își înalță ruga spre ceruri, unde corurile îngerilor Îl preaslăvesc pe Dumnezeu în armonii inefabile, pe care vocea umană, oricât de perfectă, nu le va atinge niciodată, dar spre care trebuie să năzuiască.

În concluzie, autorul a realizat, conform opiniilor avizate ale cunoscătorilor și ale specialiștilor muzicologi, un autentic tratat, un manual elaborat pe baze strict științifice, unde competența cercetătorului, profesionalismul și experiența interpretului vocal, stăpân pe o înaltă școală a belcântoului, converg, având drept rezultat cartea pe care am prezentat-o, instrument indispensabil însușirii artei cântului vocal, meritând să fie inclusă între titlurile de referință din bibliografia domeniului.

Cartea poate fi achiziționată de la Librăria Arhiepiscopiei Ortodoxe Române (Piața Avram Iancu nr. 18) și de la Librăria UBB (Str. Napoca nr. 11).

**ÎPS ARHIEPISCOP
ȘI MITROPOLIT ANDREI**

Sâmbătă, 18 iunie: în biserica „Schimbarea la Față” din Cluj-Napoca, se întâlnește cu pictorul și teologul Ivan Marko Rupnik, coordonatorul lucrărilor la mozaicurile din biserică, cu preoții parohiei și cu membrii consiliului parohial;
- în biserica „Sfânta Treime” săvârșește Taina Cununiei tinerilor Carmen și Tudor Vasinca;
- în Catedrală, săvârșește Vercenia Mare și Litia.

Duminică, 19 iunie: tâmosește biserica „Tuturor Sfinților” din Cluj-Napoca; slujește Sfânta Liturghie și predică; hirotesește în treapta de iconom stavrofor pe preotul paroh Horea Petrea și pe preotul slujitor Mircea Marin Oros;
- în Catedrală, săvârșește slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Luni, 20 iunie: conduce ședința Permanenței Consiliului eparhial.
- însoțit de Pr. Iustin Tira și Pr. Cristian Baci, face o vizită pastorală în toate bisericile și punctele de slujire din parohiile Florești și Cetatea Fetei, protopopiatul Cluj I;
- împreună cu Dl. Prof. Univ. Dr. Sorin Apostu, primarul municipiului Cluj-Napoca, vizitează terenul pentru o nouă biserică în cartierul Oser.

Mărti, 21 iunie: prezidează conferința semestrială a preoților din protopopiatul Gherla;
- vizitează bisericile din Gherla și face o vizită pastorală în parohia Mintiu Gherlii.

Miercuri, 22 iunie: într-o ședință specială, la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, evaluează proiectele de cercetare ale doctoranzilor înscriși la disciplina Teologie Morală și Spiritualitate Ortodoxă;

- în Catedrală, slujește la Acatistul Mântuitorului; hirotesește duhovnici pe pr. Marius Cristian Moldovan și pe Ioan Marius Gherghel;
- realizează o emisiune la Radio Renașterea.

Joi, 23 iunie: prezidează conferința semestrială a preoților din protopopiatul Cluj I;
- prezidează comisia de examinare a candidaților înscriși pentru postul de profesor de Teologie Biblică la Seminarul Teologic din Cluj.

Vineri, 24 iunie (Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul): binecuvintează lucrările la biserică de zid a parohiei „Sfântul Arhanghel Mihail” din Cluj-Napoca, săvârșește prima Sfântă Liturghie în noua biserică și predică; hirotonește diacon pe Marius Dan Cârcu; acordă Diplome de aleasă cinștire Pr. Paroh Liviu Cozma și celor care s-au implicat în ctitorirea ei;
- sfințește piatra de temelie la noua biserică „Sfânta Maria Magdalena”, din cartierul clujean Oser.

Sâmbătă, 25 iunie: participă la manifestările religioase și culturale „Zilele Cetății Călnicului”; săvârșește slujba de binecuvântare a casei parohiale săsești și vizitează biserică ortodoxă din Călnic;
- face o vizită pastorală în parohia Turda Fabrici, și la terenul pe care va fi construită noua biserică parohială;
- face o vizită pastorală în parohia Iuriu de Câmpie, protopopiatul Turda.

Duminică, 26 iunie: în Catedrală, slujește Sfânta Liturghie și predică; hirotonește preot pe diaconul Marius Dan Cârcu, pentru parohia Ciceu Hășmaș, protopopiatul Nășăud; sfințește drapelul și participă la parada militară organizată de Ziua Drapelului Național;

- în Catedrală, săvârșește slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Luni, 27 iunie: conduce ședința Permanenței Consiliului eparhial;
- în Paraclisul Seminarului Teologic, asistă la slujba de Te-Deum și rostește un cuvânt în deschiderea cursurilor preoțești.
- participă la susținerea publică a lucrărilor de licență a absolvenților de la Facultatea de Teologie.

Mărti, 28 iunie: prezidează conferința semestrială a preoților din protopopiatul Cluj II;
- în biserica mănăstirii Parva îl tunde în monahism pe teologul Nicolae Zamfirache.

Miercuri, 29 iunie (Sfinții Apostoli Petru și Pavel): slujește Sfânta Liturghie și predică la hramul Mănăstirii Parva; hirotonește ieromonah pe ierod. Porfirie Țanc, egumenul schitului Buscatu și hirotonește ierodiacon pe monahul Nicolae Zamfirache;
- sfințește a piatra de temelie pentru o nouă biserică în comuna Parva.

Joi, 30 iunie: la reședință, îl primește pe domnul deputat Horia Uioreanu și pe domnul senator Alexandru Cordoș;

- la decanatul Facultății de Teologie, participă la ședința de lucru pe marginea proiectului viitorului campus teologic „Nicolae Ivan” din Cluj-Napoca;

- în Aula Facultății de Teologie, participă și rostește un cuvânt la susținerea publică a tezei de doctorat a pr. Ioan Retegan;
- în Sala de sticlă a Primăriei din Cluj-Napoca, participă la festivitatea acordării titlului de cetățean de onoare rectorului Universității Tehnice Radu Munteanu și foștilor rectori ai Universității de Medicină și Farmacie Marius Bojița, Academiei de Muzică Aurel Marc și al Universității de Arte și Design Ioan Sbârțiu;

- în Catedrală, săvârșește slujba sfințirii Antimiselor.

Vineri, 1 iulie: ține o prelegere preoților participanți la cursurile pentru obținerea gradelor profesionale;
- prezidează comisia de examinare pentru posturile de preot la nou înființatele parohii „Sfântul Apostol Andrei” și „Sfântul Nectarie” din municipiul Dej;
- la reședință, îl primește pe Prof. Dr. Constantin Ciuce, Rectorul Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca.

Sâmbătă, 2 iulie: în biserica parohiei Sânpaul, protopopiatul Huedin, slujește Sfânta Liturghie și predică; hirotonește ieromonah pe ierod. Natanael Zamfirache, pentru postul de duhovnic la Mănăstirea Salva; săvârșește slujba parastasului în memoria lui Ioan Alexandru;

- la sediul primăriei din Sânpaul participă și rostește un cuvânt la manifestările comemorative Ioan Alexandru;
- în paraclisul Seminarului Teologic din Cluj, oficiază Taina Botezului copilului Timotei Vidican Manciu;

- participă și rostește o binecuvântare la festivitatea de absolvire a studenților Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca.

Duminică, 3 iulie: resfințește biserica „Sfântul Nicolae” din parohia Someșul Rece, slujește Sfânta Liturghie și predică; hirotesește iconom stavrofor pe Pr. Vasile Crișan; acordă distincția „Crucea Transilvană” d-lui Ignat Gheorghe;
- în Catedrală, săvârșește slujba Vecerniei și a Paraclisului Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Luni, 4 iulie: în Mănăstirea Râmeț, împreună cu IPS Mitropolit Laurențiu al Ardealului, prezidează ședința comună a celor două Sinoade Mitropolitane din Transilvania;
- în Paraclisul Facultății de Teologie, asistă la ceremonia depunerii jurământului de licențiații și masteranzii în teologie;
- la Casa de cultură a studenților din Cluj, asistă la spectacolul ce marchează împlinirea a 135 de ani de la înființarea Crucii Roșii Române.

Mărti, 5 iulie: prezidează conferința semestrială a preoților din protopopiatul Beclean; inaugurează Centrul social-cultural „Sfântul Apostol Andrei” al protopopiatului Beclean; hirotesește în slujirea de protopop pe pr. Vințel Dora Zinelu și binecuvintează noul sediu al protopopiatului;
- face o vizită pastorală în parohia Cuzdroara;
- vizitează șantierul Mănăstirii „Mihai Vodă” din Turda.

Miercuri, 6 iulie: conduce ședința Permanenței Consiliului Eparhial;
- la reședință îl primește pe Prof. Dr. Florin Stamatian, Prefectul Județului Cluj și pe dl. Tudor Ștefanie, primarul municipiului Turda.

**PS VASILE
SOMEȘANUL**

Agenda pastoral-misionară

Miercuri, 1 iunie: oficiază Te-Deum la Unitatea Mobilă de Jandarmi din Cluj-Napoca cu ocazia activității pentru copii;
- oficiază Sfântul Maslu la Mănăstirea Piatra Fântânelor.

Joi, 2 iunie: slujește Sfânta Liturghie și parastasul la Monumentul Eroilor din Vârful Grui și o rugăciune la Sfânta Cruce din Vârful Pietrosul Călimanilor.

Vineri, 3 iunie: asistă la Sfânta Liturghie în biserica Mănăstirii „Nașterea Maicii Domnului” de la Piatra Fântânelor.

Duminică, 5 iunie: slujește Sfânta Liturghie în sobor de arhieriei în Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia, la întronizarea Înaltpreasfințitului Arhiepiscop dr. Irineu Pop;
- oficiază Sfântul Maslu în biserica din Huedin.

Luni, 6 iunie: participă la inaugurarea expoziției de Icoane și la programul grupului psaltic „Sfântul Ioan Damaschin”

din cadrul celei de a VII-a ediții a Festivalului de Artă Bizantină.

Mărti, 7 iunie: asistă la conferința Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei de la Universitatea de Medicină și Farmacie din Cluj;
- oficiază Sfântul Maslu la Spitalul Oncologic.

Joi, 9 iunie: oficiază Sfântul Maslu la Spitalul de Recuperare;
- în Paraclisul „Sfinții Trei Ierarhi” oficiază Te-Deum pentru Societatea Femeilor Ortodoxe din Arhiepiscopie.

Vineri, 10 iunie: în Paraclisul „Sfântul Ierarh Vasile cel Mare”, de la Școala Christiana, oficiază Te-Deum la încheierea anului școlar;
- oficiază Sfântul Maslu în biserica „Soborul Maicii Domnului” din parohia Florești.

Sâmbătă, 11 iunie: slujește Sfânta Liturghie în Paraclisul „Sfinții Trei Ierarhi” și hirotonește întru diacon pe masterandul în Teologie Daniel Constantin Cucul;
- în biserica „Sfântul Andrei” din Cluj-Napoca oficiază slujba parastasului pentru vrednicul de pomenire Arhid. Prof. Ioan Brie.

Duminică, 12 iunie: slujește Sfânta Liturghie în biserica „Sfânta Treime” din Cluj-Napoca și hirotonește întru preot pe diaconul Daniel Constantin Cucul;
- oficiază în sobor slujba Vecerniei la Catedrala Mitropolitană și participă la Procesiunea de Rusalii a preoților din Cluj.

Luni, 13 iunie: slujește Sfânta Liturghie la hramul Mănăstirii „Sfânta Treime” de la Soporul de Câmpie – Turda;
- oficiază Vecernia în parohia Jucul de Sus, protopopiatul Cluj I.
Miercuri, 15 iunie: oficiază Sfânta Liturghie în Paraclisul „Sfinții Trei Ierarhi”.

Vineri, 17 iunie: oficiază Sfântul Maslu în biserica Mănăstirii „Cuvioasa Paraschiva” de la Râșca Transilvană.

Sâmbătă, 18 iunie: săvârșește slujba Vecerniei și o tundere în monahism în Paraclisul „Sfântul Ierarh Spiridon” de la Strâmba, Bistrița.

Duminică, 19 iunie: slujește Sfânta Liturghie la hramul de vară a Mănăstirii „Sfântul Ierarh Spiridon”;
- oficiază Sfântul Maslu în biserica parohiei Chiochiș, protopopiatul Beclean.

Mărti, 21 iunie: oficiază Sfântul Maslu în biserica „Sfântul Toma” din Cluj-Napoca;
- oficiază slujba panihidei în Cimitirul Municipal din Cluj-Napoca la catafalcul vrednicului de pomenire doctor Aurora Miu.

Miercuri, 22 iunie: în sobor de preoți, în Capela Cimitirului din Mânăștur, oficiază slujba înmormântării doctorei Aurora Miu.

Vineri, 24 iunie: slujește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană;
- oficiază Sfântul Maslu în biserica parohiei „Adormirea Maicii Domnului” din Cartierul Mânăștur.

Duminică, 26 iunie: slujește Sfânta Liturghie în biserica parohiei „Pogorârea Sfântului Duh” din Cartierul Zorilor, Cluj II;
- oficiază slujba Vecerniei și binecuvântarea clopotniței în parohia Șutu, protopopiatul Cluj I.

Mărti, 28 iunie: în sobor de preoți, în Cimitirul Central din Cluj-Napoca, oficiază slujba înmormântării vrednicei de pomenire preoteasa Elena Câmpineanu.

Miercuri, 29 iunie: slujește Sfânta Liturghie în Penitenciarul Bistrița;
- oficiază Sfântul Maslu la Mănăstirea „Sfântul Evanghelist Luca” de la Dobric, Nășăud.

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: editura_renasterea@yahoo.com

COMITETUL DE REDACȚIE:
Președinte: ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Andreicuț
Vicepreședinte: PS Episcop vicar Vasile Someșanul
Membri: Consilier cultural Pr. dr. Ștefan Iloaie, Pr. Prof. dr. Ioan Chirilă, Pr. Bogdan Ivanov, Pr. Cristian Sonea, Lect. dr. Radu Preda.
Director: Pr. Cătălin Pălimaru
Redactor responsabil: Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Delia-Maria Kerekes
COLABORATORI PERMANENȚI: Pr. Ioan Bizău, Elena Chircev, Doina Curticăpeanu, Arhim. Andrei Coroian, Pr. Prof. Dr. Ioan Ică, Pr. Grigore Dinu Moș, Cezar Login, Aurel Sasu, Paul M. Popovici, Nicolae Turcan, Paul Siladi, Protos. Simeon Pintea
ADMINISTRAȚIA ȘI DIFUZAREA: Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes
CUI (CF) 4547095
IBAN: RO79RNCB0106026604400017
BCR Cluj (Revista RENAȘTEREA)
ISSN: 1223-4435

Mitropolitul Andrei, la decernarea titlului de „Cetățean de onoare” al municipiului Cluj-Napoca pentru rectorii clujeni

Primăria municipiului Cluj-Napoca a acordat astăzi titlul de cetățean de onoare personalităților: prof. univ. dr. ing. Radu Munteanu, rectorul Universității Tehnice din Cluj-Napoca, prof. univ. dr. Marius Traian Bojiță, peședintele Uiversității de Medicină și Farmacie, prof. univ. dr. Aurel Marc, fostul rector al Academiei de Muzica și prof. univ. dr. Ioan Sbărciu, presedintele Universității de Arte și Design.

Festivitatea a avut loc în Sala Mare a Primăriei, care s-a dovedit a fi neîncăpătoare. La eveniment a luat parte și Înaltpreasfințitul Andrei Andreicuț, Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului, care a adresat un mesaj de felicitare celor patru rectori clujeni: „Este o lucrare importantă cea de astăzi, pe care a pus-o la cale domnul primar alături de colaboratorii săi, prin care patru oameni deosebiți au fost cinstiți iar noi cei care participăm la aceasta, ne bucurăm. Urarea pe care aș face-o este, după cum spune Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan în a treia Epistolă Sobornicească: Bine să mergeți cu sănătatea așa cum bine mergeți cu spiritul. La mulți ani!” În cuvântul său, Înaltpreasfințitul Andrei, spunea ca evenimentul de azi este un act de dreptate iar pe de altă parte, acest gest de apreciere față de rectorii clujeni, merge la Cel ce i-a creat și care i-a înzestrat cu virtuțile pe care aceștia le-au pus în lucrare. Cei prezenți și-au exprimat părerea de rău cu privire la legea a pensionării. „Toate legile sunt făcute de oameni iar eu cred că această lege poate fi ajustată, oamenii ar putea-o schimba, pentru că unele somități, când au mult de dat, nu ar trebui puse deoparte”, a precizat mitropolitul Clujului, Înaltpreasfințitul Andrei.

Distincțiile de cetățeni de onoare le-au fost acordate rectorilor de către primarul Sorin Apostu. Acesta a precizat că ceremonia de azi se dorește a fi un act de recunoaștere a meritelor celor patru, din partea întregii cetăți. „Aducem o recunoștință unor personalități care nu mai au nevoie de nici o prezentare. Prin această modestă recunoaștere, dorim să îi punem acolo unde le este locul, pe cei care au consolidat titlul de Cluj – oras universitar. Toți distincții profesori universitari, pe care avem onoarea să îi omagiem astăzi, au o serie de lucruri în comun, cum ar fi dragostea de viață și

de oameni, pasiunea și voința de a-și trăi convingerile fără compromisuri. Mai există o legătură extrem de importantă: dragostea pentru orașul în care trăiesc”, a declarat primarul Sorin Apostu. La final, după rostirea alocuțiunilor de laudă cei premiați au luat cuvântul.

Decernarea titlului de cetățean de onoare liderilor universităților clujene a fost votată de Consiliul Local Cluj-Napoca în data de 14 iunie 2011.

✎ Biroul de presă

Pelerinaj pentru beneficiarii programului recreativ și catehetic „Clubul Copiilor”

Levi clujeni, care au participat în timpul anului școlar la activitățile programului recreativ și catehetic „Clubul Copiilor”, au efectuat luni, 20 iunie, un pelerinaj la Mănăstirile Sub Piatră și Lupșa, din județul Alba. În drumul lor, tinerii au vizitat și Salina de la Turda. Pelerinajul a încheiat activitățile desfășurate în acest an școlar, în cadrul programului catehetic. Cei 45 de copii, care au participat la toate activitățile Clubului, au fost recompensați și cu premii, ce au constat în diplome și cărți religioase. În cadrul premierii, reprezentanții Asociației Studenților Creștini Ortodocși Români, filiala Cluj-Napoca au oferit celor care au desfășurat o activitate deosebită, patru locuri gratuite în taberele de vară.

„Clubul Copiilor” este un program recreativ și catehetic săptămânal, organizat de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, prin coordonatorul de tineret, Radu Copil, în colaborare cu ASCOR Cluj-Napoca. Proiectul se desfășoară de trei ani, pe întreg parcursul anului școlar, la Colegiul Național „George Coșbuc” din oraș. În acest an au avut loc mai multe activități tradiționale cum ar fi jocuri de grup și individuale, concursuri, cântece pentru copii, interpretate la chitară și discuții pe teme religioase. De asemenea, tinerii au putut participa și la activități ocazionale precum vânatoarea de comori, excursii în diferite zone din apropierea Clujului și proiecții de filme. Inițiativa este sprijinită financiar de Consiliul Local și Primăria Cluj-Napoca, instituții care au contribuit în acest an cu suma de 2000 lei.

✎ Biroul de presă

Punerea pietrei de temelie la biserica „Sf. Maria Magdalena” din cartierul clujean Oser

Înaltpreasfințitul Andrei, Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului, a sfințit vineri, 24 iunie, piatra de temelie la biserica „Sf. Mironosiță, întocmai cu Apostolii, Maria Magdalena”, de pe strada Rodnei, din cartierul Oser, din Cluj-Napoca. La slujba care a fost oficiată de la ora 18.00, chiar pe locul altarului viitorului locaș de cult. În cuvântul adresat cu acest prilej, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a arătat importanța ridicării acestei biserici pentru credincioșii din zonă: „E important momentul în care se o pune piatră de temelie pentru o nouă biserică. Pentru oamenii bolnavi și bătrâni e de folos ca să fie în apropierea lor o biserică unde să se poată ruga. La urma urmei, pe cât se înmulțesc bisericile, se înmulțește și harul și ajutorul lui Dumnezeu. S-ar putea reproșa că exagerăm cu bisericile, dar cred că deocamdată nu exagerăm, pentru că apropiindu-se oamenii de Dumnezeu, devin mai buni. Se caută soluții la toate problemele, se trece prin această criză economică, care pe atât de mulți semeni de-ai noștri i-a dus într-o stare aproape de disperare. Ei, criza economică își are la capătul ei o criză spirituală și, dacă vrem să îndreptăm lucrurile, de-acolo trebuie să pornim, adică să îndreptăm lucrurile din punct de vedere spiritual, și cu oameni buni și credincioși și corecți și cinstiți, se poate crea o altă lume! Și Biserica lucrul acesta și-l propune să-l facă”. Viitoarea biserică din cartierul clujean Oser se va ridica pe un teren de 800 de metri pătrați, dat în folosință gratuită Arhiepiscopiei Clujului de Primăria Cluj-Napoca. Din încredințarea Înaltpreasfințitului Andrei, de lucrările de construcție se va ocupa pr. Ioan Roman, parohul bisericii „Nașterea Maicii Domnului” din cartierul Someșeni. Până la finalizarea noii construcții, în zonă va fi adusă biserica de lemn a mănăstirii Băișoara.

✎ Biroul de presă

RADIO RENĂȘTEREA

CLUJ – 91 MHz / FM

BISTRIȚA – 102 MHz / FM

Grila de programe iulie - septembrie 2011

Ora	LUNI	MARȚI	MIERCURI	JOI	VINERI	SÂMBĂȚĂ	DUMINICĂ	
06.00	Rugăciunile dimineții							
06.30	CEASURILE DIMINEȚII 07.00 Radiojurnal							
08.00	Miercuri și vineri: SFÂNTA LITURGHIE (în direct din Catedrala Mitropolitană)					Evanghelie și Liturghie		
10.05	Sfinții Părinți, contemporanii noștri							
10.35	Psalmi							
11.00	Dăruind vei dobândi	Pururi tânăr	A doua șansă	Universitaria	Medicina azi	Cultura în actualitate	10.00 SFÂNTA LITURGHIE (în direct din Catedrala Mitropolitană)	
11.30	Păhărelul cu nectar (r)							
12.05	Experiențe pastorale (r)	Cerul pe pământ (r)	Ca toți să fie una (r)	Cuvântul Ierarhului (r)	Din Viață și din Dub (r)	Liturghie și icoană (r)		
12.35			Arhiva de folclor					
13.00	Radiojurnal							
13.10						Mărturii din viața monahală	Dialoguri	
14.00	Post Meridian Magazin 15.05 - 15.20 Miniconcert							
15.00								
16.00								
16.30								
17.00	Radiojurnal							
17.15	Cuvântul Vieții							
18.00	VECERNIA (în direct din Catedrala Mitropolitană) Acatistul zilei (miercuri și vineri în direct din Catedrala Mitropolitană)					PRIVEGHEREA (în direct din Catedrala Mitropolitană)	VECERNIA Paraclisul Maicii Domnului Program catehetic (în direct din Catedrala Mitropolitană) Arhiva de folclor (r)	
19.30	Păhărelul cu nectar							
20.05	Dăruind vei dobândi (r)	Pururi tânăr (r)	A doua șansă (r)	Universitaria (r)	Medicina azi (r)			
20.35	Arhiva de folclor (r)							
21.00	Cerul pe pământ	Ca toți să fie una	Cuvântul Ierarhului	Din Viață și din Duh	Liturghie și icoană	Catehism	Experiențe pastorale	
21.30	Armonii de seară							
22.00	Radiojurnal							
22.10	Sfinții Părinți, contemporanii noștri (r)							
22.40	Rugăciunile de seară							
23.00	Clasica							
00.00	Radiojurnal (r)							
00.15	Cuvântul Vieții (r)							
01.00	Clasica							
02.00	Dăruind vei dobândi (r)	Pururi tânăr (r)	A doua șansă (r)	Universitaria (r)	Medicina azi (r)	Apa cea Vie a Ortodoxiei (r)	Mărturii din viața monahală (r)	
02.30	Arhiva de folclor (r)							
03.00	Clasica							
04.00	Cerul pe pământ (r)	Ca toți să fie una (r)	Cuvântul Ierarhului (r)	Din Viață și din Dub (r)	Liturghie și icoană (r)	Catehism (r)	Experiențe pastorale (r)	
04.30	Psalmi (r)							
05.00	Clasica							

RADIOJURNAL: L-D 07.00 13.00 17.00 22.00

ȘTIRI: L-Ma-J 08.00 09.00 10.00 12.00 14.00 15.00 16.00 20.00

Mi-V 10.00 12.00 14.00 15.00 16.00 20.00

S 8.00 09

Foaie editată de Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, filiala Cluj-Napoca

Eveniment

Moment de respiro muzical alături de tânărul și talentatul chitarist din comunitatea Bisericii Studenților, Alecu Ciapi

 seară cultural-duhovnicească a avut loc pe 24 iunie în sânnul familiei Bisericii Studenților prilejuită de recitalul de chitară clasică susținut de un tânăr clujean, extrem de talentat, Alecu Vincențiu Ciapi de doar 13 ani. Demisolul Bisericii Studenților a fost de data asta gazda unui eveniment cu totul deosebit. Un copil virtuos, care la vârsta-i fragedă a reușit să adune mai multe premii decât ani, a captat timp de o oră atenția invitaților și a iubitorilor de frumos.

Alecu Ciapi a interpretat mai multe fragmente muzicale clasice, dar și piese ale autorilor contemporani. Consacrarea și pregătirea asiduă a acestui promițător talent clujean au dat roade pe parcursul anilor, Alecu câștigând foarte multe premii la nivel local, național și internațional. Profesorul solistului, prezent la eveniment, a spus că Alecu este un copil extrem de înzestrat care muncește ore în șir pentru a obține rezultate atât de frumoase. Potrivit lui, Alecu poate fi considerat cel mai bun tânăr chitarist clujean, român, ba chiar cel mai bun la nivel mondial, subliniind că urcușul junelui instrumentist a fost posibil datorită muncii, răbdării și perseverenței.

Talentatul tânăr chitarist, Alecu Ciapi, în plină dăruire de sine pentru a încânta publicul iubitor de chitară și de frumos

Și dacă tonul seratei a fost dat de un adevărat profesionist ce a cules laurii biruinței de la festivaluri din România, Polonia, Germania, Serbia, Spania, atunci și reacția publicului a fost una pe măsura talentatului solist. Totul a fost la superlativ, exact ca la evenimentele de o asemenea anvergură, unde cel din scenă este aplaudat, ovaționat în picioare, chemat la bis și felicitat pentru darul de a bucura oamenii prin muzică, prin cunoașterea atât de fină în ale mânării chitarei.

„Acolo unde e muncă, acolo vine și Dumnezeu”, a spus la sfârșitul recitalului Părintele Ciprian Negreanu, citându-l pe Sfântul Ioan Gură de Aur. Îmbrățișându-l și felicitându-l pentru rezultatele frumoase, Părintele Ciprian l-a invitat pe Alecu să mai susțină concerte la demisolul Bisericii, încurajând astfel talentele din comunitatea Bisericii Studenților să se manifeste prin artă și să încante urechea celor iubitori de acorduri fine, de frumos și de valori.

Tatiana Onilov

Iată câteva date succinte și rezultatele obținute până la vârsta de 13 ani împliniți anul acesta de Alecu Vincențiu Ciapi:

Începe studiul chitarei clasice la 6 ani. Până la 12 ani, palmaresul său cuprinde mai mult de 40 premii, dintre care 25 de premiul I, obținute la festivalurile la care a participat.

În luna martie 2008 a fost invitat să susțină un micro-recital în cadrul celei de-a patra ediții a Festivalului Internațional de chitară clasică care a avut loc la Studioul de concerte Mihail Jora din București, organizat de Radio România - Direcția Formații Muzicale.

La ediția din anul 2009 a Festivalului Internațional de Chitară Clasică Cluj-Napoca, câștigă locul I la categoria de vârstă până la 17 ani, devenind cel mai tânăr câștigător din România a acestei categorii de vârstă.

La ediția din 2010 a Festivalului de chitară clasică de la Iași și în cadrul Festivalului Internațional de chitară clasică Eduard Pamfil de la București confirmă rezultatul de anul trecut de la Cluj.

În luna decembrie 2009, este premiat de Primăria Cluj-Napoca, în cadrul primei ediții a evenimentului Juniorii Clujului speranțele Cetății.

Alecu Ciapi este membru activ al Asociației de Chitară Transilvania, susținând numeroase recitaluri în cadrul evenimentelor culturale clujene, precum TIFF, Festivalul Șanselor Tale, Noaptea Muzeelor, Seratele Muzicale organizate de Casa Municipală de Cultură Cluj-Napoca și Asociația de Chitară TRANSILVANIA.

A urmat cursurile de măiestrie ale unor interpreți și profesori de renume mondial, precum: Gabriel Bianco, Judicael Peroy, Gerhardt Reichenbach, Susana Prieto, Alexis Muzurakis, Dale Kavanagh, Thomas Khirchhoff, Giampaolo Bandini, Marco Feri, Stolina Dobrova, Flavio Sala, Liviu Georgescu, Eugen Mang, Ulrich Muller.

În februarie 2011 a reușit să câștige, în cadrul Guitar Art Festival Belgrad, un curs de măiestrie cu maestrul Pepe Romero.

O, OM!

Sfântul Ioan Iacob Hozevitul

1. O, om ce mari răspunderi ai de tot ce faci pe lume, de tot ce spui în scris sau grai, de pilda ce la alții dai, căci ea, mereu, spre iad sau rai pe mulți o să îndrume.

2. Ce grijă trebuie să pui în viața ta în toată, căci gândul care-l scrii sau spui s-a dus... în veci nu-l mai aduni, și vei culege roada lui ori viu, ori mort, odată.

3. Ai spus o vorbă, vorba ta, mergând din gură-n gură, va-nveseli sau va-ntrista, va curăți sau va întina, rodind sămanța pusă-n ea de dragoste sau ură.

4. Scrii un cuvânt...cuvântul scris e-un leac sau o otravă, tu vei muri, dar tot ce-ai scris rămâne-n urmă drum deschis spre moarte sau spre paradis, spre-ocară sau spre slavă.

5. Ai spus un cântec, versul său, rămâne după tine îndemn spre bine sau spre rău,

spre curăție sau desfrâu, lăsând în inimi rodul său de har sau de rușine.

6. Arăți o cale, calea ta în urma ta nu piere, e o cale bună sau e rea, va prăbuși sau va-nălța, vor merge suflete pe ea spre cer sau spre durere.

7. Trăiești o viață...viața ta e una, numai una, oricum ar fi tu nu uita cum ți-o trăiești vei câștiga ori fericire pe vecie ori chin pe totdeauna.

8. O, om ! ce mari răspunderi ai, tu vei pleca din lume, dar ce ai spus prin scris sau grai sau lași prin pilda care-o dai pe mulți, pe mulți, spre iad sau rai mereu o să-i îndrume.

10. Deci nu uita !...Fii credincios cu grijă și cu teamă să lași în urmă luminos, un semn, un gând, un drum frumos, căci pentru toate, neîndoios, odată vei da seamă.

Pagini din caietul meu albastru...

Pag. 5

Călător prin lume

„Am învățat că se poate plânge foarte bine... de fericire”. E versul unui cântec ce se difuza la radio într-o după-masă, iar această parte mi-a atras în mod deosebit atenția; poate pentru că nu demult trăisem un astfel de moment.

Sunt atât de multe ocaziile în care Dumnezeu ne poartă pe brațe, încât adesea se întâmplă să nu realizăm câte vijelii se abat asupra noastră, câte au sa vină sau câte ne-au dat deja târcoale și s-au risipit, fără ca măcar să resimțim greutatea poverii. Acestea sunt, cu siguranță, o parte din dovada iubirii și grijii divine de care avem parte în fiecare zi, indiferent de locul în care ne-am afla...

Temere și tristețe multă s-a împletit tăcut cu entuziasmul inițial, pe măsură ce se apropia data plecării. Poate chiar și deznădejde. Neliniștea îmi dădea târcoale din ce în ce mai simțitor și mă îndemna tot mai mult să renunț la grandoarea planului, practic, la ceea ce așteptam demult să se întâmple și pentru care luptasem încă din perioada liceului. Totuși, luciditatea mea amortită s-a trezit, parcă, la auzul vocii hotărâte, care a încheiat scurt și fără a-mi da de ales, întreaga listă de deznădejdi pe care o adusesem înainte. Și mi-a spus așa: „Știu, dar trebuie să mergi!”

Am pășit, așadar, cu încredere pe acel tărâm care nu avea să mă găzduiască mult timp, însă care mi se deschidea ca un hău plin de necunoscut, dar care, așa cum mi-a spus o prietenă în încercarea de a mă îmbărbăta, e un colț de lume creat tot de Dumnezeu, care e prezent și acolo și pretutindena. Mare dreptate avea! Purtarea Sa de grijă m-a însoțit mereu și mi-a purtat pașii ca unui bebeluș care învăța să meargă.

A doua zi de ședere a fost o Duminică aparte, căci parcă auzeam glasul Părintelui Ceresc indicându-mi încotro să merg și unde să cobor din autobus pentru a ajunge la locul unde se oficia Sfânta Liturghie. Nu cunoșteam zona deloc, nu dispuneam decât de niște informații vagi legate de locație și părea că încercam să găsec acul în carul cu fân. Dar aveam în min-te cuvintele unui Sfânt Părinte: „Sufletul meu este deja acolo, deci trupului îi va fi ușor să ajungă”. Ceea ce s-a și întâmplat. Pășeam șovăitor, dar și cu multă nădejde, până când m-am văzut intrând în acea hală în care era amenajat altarul și în care se auzeau răsunând glasurile credincioșilor ce înălțau cântări Domnului dimpreună cu strana. A fost deosebit; așezământul un avea cupolă, însă pereții înalți ai clădirii găzduiau eoul sunetelor, trimițând, parcă, ruga lor înspre înaltul cerului.

Dar să nu mai vorbesc despre mine..., ci despre cât de minunat lucra Dumnezeu cu oamenii de la care, poate, mă așteptam cel mai puțin la un exemplu de umanitate. Mare mi-a fost bucuria și mirarea să văd cum, plin de duioșie și respect, conducătorul autobuzului în care călătoream într-una din zile și-a aplecat sufletul și și-a ridicat mâinile, scutind o bătrânică de hopul coborării treptelor: a luat-o ușor în brațe și a pus-o grațios pe trotuar. Din acel moment, conducătorul ursuz care mă certase încă de la prima ieșire singură cu autobuzul căpătase o altă imagine în mintea mea; de asemenea, de atunci încolo, nu au mai contat nici dojenile ce au urmat pe parcursul șederii. Amintirea aceluia gest mă determina să mă plec înaintea lui, oricât de greu i-ar fi fost mândriei mele să cedeze.

Un alt tablou viu ce a șters toată osteneala adunată în timpul zilei îmi stăruie în minte. Îmi amintesc cum, la o conferință din Postul Paștelui, l-am auzit pe Părintele Constantin Necula spunând că e o mare dovadă de iubire și smerenie să vezi durerea altuia atunci când tu însuși te afli în durere. Adevărate sunt cuvintele Mântuitorului „Unul seamănă, iar altul seceră” (Ioan 4:38), căci acel exemplu de virtute l-am văzut în gestul smerit al unui bătrân ce își oferea locul de pe bancă altui bătrân ce folosea, la fel ca el, baston. Grijă față de aproapele și iubirea jertfelnică mi s-au înfățișat atât de simplu și atât de viu!

„¿Estás bien?” (i.e. „ești bine?”) – aud o voce din spate după ce mă împiedic zdravăn de una din treptele scării rulante. Întorc capul și zăresc ochii plini de grijă ai unei copile din acelea ce se plimbă „cu căștile în urechi și dând din cap pe stradă” și pare a nu avea nicio legătură cu ceea ce se petrece în jurul ei. Mi-am îndreptat atenția spre mintea mea și mi-am privit prejudecățile prăbușindu-se. Încă un set de vorbe spuse în teorie de către Părintele Constantin Necula, zugrăvite în fapte chiar sub ochii mei și avându-mă pe mine personaj implicat, sau chiar martor la adevărarea cuvintelor Sfinției sale: „Mulți dintre aceia ascund multă bunătate”.

Mângâierile nu conteneau; primeam mereu semne despre Părinteasca dragoste. Din mila Sa pentru sufletul meu rătăcitor, Dumnezeu mi-a purtat pașii spre un colț de ortodoxie autentică: o bisericuță grecească în care am întâlnit creștini ortodocși din Bulgaria, Grecia, România, Ucraina, Rusia, dar

cel mai mult m-au impresionat cei din India și din S.U.A. „Așa ne adună Dumnezeu” îmi spuse ea.

Minunata Sărbătoare a Învierii Domnului m-a găsit pe un tărâm care nu era patria mea, dar în mijlocul unei mări de conaționali, păstorită de Părintele Aurel, care ne-a chemat blând și smerit să luăm Lumina și care a continuat în stare de duh vestirea Învierii. Totul s-a schimbat după acele zile; parcă tot ceea ce mă înconjură era îmbrăcat în haină de sărbătoare și... cred că exact așa era! Oboseala acumulată până la acea dată se risipise ca prin minune și simțeam nevoia să îi spun fiecărui român care îmi ieșea în cale că Hristos a înviat!

~*~

Privind înapoi, constat că am parcurs un drum... „accidental”. Doar dacă stau să cuget la șovăielile mele în credință, cred că aș fi fost demult prinsă de „lupul cel înțelegător” dacă Dumnezeu nu mi-ar fi doborât nepuțințele, ezitățile și spaimile. Interesant este că atunci nu realizam multe din cele trăite, decât acum, când derulez „filmul” puțin câte puțin și intuiesc din câte m-a scăpat Tatăl Ceresc și câte „potriviri minunate de întâmplări” mi-a pus înainte.

Vălul mi s-a luat de pe ochi când omul ce mă ridicase din băjbăilele prin întunecimile indeciziei de dinainte de plecare a ieșit pe Poarta Mare pentru a ne îndemna iar la rugăciune la ceasul Vecerniei. De data aceasta, sistemul „cuvânt-adeverire în fapte” a schimbat macazul, căci reacția mea la vederea povățuitorului a anticipat, parcă, acel vers în care m-am regăsit puțin mai târziu...

Un călător prin lume revenit acasă

Interviu

De ce am plecat, de ce m-aș întoarce

„[...] această țară în care locuiesc acum, Canada, nu mă mângâie. Îmi poate oferi un confort, dar nu mângâiere, nu suport sufletesc și întărire a credinței.”

În dialog cu Roxana Băiceanu, o tânără din comunitatea Bisericii Studenților din Hasdeu, plecată în Canada, care revine în fiecare vară la Cluj pentru a se încălzi cu bucurii duhovnicești și pentru a simți mângâierea credinței și a dragostei frățești.

Tatiana Onilov: *Roxana, iată că a mai trecut un an de când ai fost ultima oară în România. Cum și s-a părut România după încă un an de stat în străinătate?*

Roxana Băiceanu: În ciuda degradării resimțite ca urmare a lipsurilor de multe feluri, eu am simțit și altceva la oameni. De voie, de nevoie, a trebuit să mai frânăm cursa după vile, mașini și cumpărături tot mai variate. Nu sunt un sociolog, dar observ cum neajunsurile reale au mai temperat puțin pofta, iar oamenii se mai adună să își împărtășească nepuțința. Înainte nu se adunau decât pentru a se lăuda. Îmi aduc aminte acum un citat din Constantin Noica ce m-a urmărit pe parcursul a mulți ani: „Vreți o lume spartă-n cioburi? Înveseleți-vă!” Se pare că în goana noastră după veselia trupului, cam uităm că trăim la un loc cu alți oameni... Și în viața duhovnicească se verifică acest lucru. De multe ori, atunci când avem de toate, suntem puțin mai nepăsători față de cei din jur. Deci, ce am observat a fost că oamenii au devenit mai reflexivi... Din nou, din păcate, nu am dreptul să vorbesc despre cei cu adevărat loviți de greutate. Dar poate că acum ne vom întoarce și spre ei mai ușor.

T.O. *Vrei să spui că vezi un viitor mai optimist?*

R.B. Dacă aș răspunde că da, cred că vor fi mulți care îmi vor întoarce răspunsul cu replica: „Normal, doar ai trăit în Vest anii aceștia. Nu ai de unde să știi cum este exact.” Dar greutatea nu te ocolește nici în Vest. Dimpotrivă, atunci când rămâi cu buzunarele goale, părinții nu sunt aproape ca să trimită pachet la tren – de unde au sau nu au nici ei, săracii –, dacă ai răcit cobză și ai febră nu îți vine să suni pe nimeni, deoarece din puținele cunoștințe pe care ai reușit să ți le faci în limita timpului nu prea există nimeni pe care să știi că nu-l vei incomoda cu starea ta de rău, iar muntele de muncă pe care îl ai de făcut ca să primești bursa în nici un caz nu îți va da timp să „te bucuri de viață.” Bineînțeles, sunt mulți care cred că pot trece peste aspectele acestea numai ca să se găsească altundeva decât în România. Și la început nu e greu să te convingi că va fi mai bine, că e așa de greu și te simți singur pentru că ești doar la început. Totuși, senzația că în tot timpul acesta pierzi ceva important nu dispare. Dimpotrivă, golul se

adâncește, chiar și după ce îți plătești liniștit chiria, îți cumperi mașină și mai vizitezi și Niagara Falls sau Toronto (În Toronto am fost o singură dată, iar la Niagara Falls încă nu am ajuns – și sunt de 2 ani în Canada. Nu a(u) fost timp, bani, ocazii... Sună cunoscut, nu-i așa?). Eu vorbesc acum din perspectiva studentului internațional; poate că pentru cei care doresc să plece de aici cu permis de rezidență e altfel. Deși, am cunoscut atâția oameni care au trebuit să trăiască mai bine de jumătate de an pe venit social! Asta înseamnă 500 de dolari pe lună. O sumă care nu e îndeajuns nici pentru România...

Dar să revin la întrebarea ta. Am vizionat zilele trecute videoclipul celor de la BUG Mafia, realizat împreună cu Loredana Groza, *Fără Cuvinte*. M-am îngrozit. Știrile de la ora 5 la puterea a zece de coșmar! Voia să ne facem să credem că asta e România, o țară unde atunci când ești căzut, nu numai că oamenii nu te mai ajută, dar au grijă să te lovească până îți dai ultima suflare. Mi se strânge inima la gândul că urmărind astfel de „produse muzicale” și ascultând mesaje similare date pe toate posturile TV ne vom spăla creierile cu mocirla asta. Consider că la etapa actuală nu mai avem nevoie de discursuri exagerat negative și atitudini înfrânte. Nu devenim mai buni amintindu-ni-se la fiecare pas cât de răi suntem; dar avem o șansă arătându-ni-se cât de buni putem fi. Uneori ne afundăm atât de tare în noroiul pe care îl creează alții, încât uităm să mai ridicăm privirea și să mai ascultăm și alt glas. Și e atât de ușor să aluneci pe panta asta... eu am zgârieturi și pe genunchi, și pe brațe. Cred că devii automat un optimist doar pentru că nu te dai bătut.

T.O. *Ce l-ar convinge pe un tânăr să rămână în România, ce l-ar ține departe de gândul de a pleca în străinătate?*

Roxana Băiceanu pe străzile Clujului, orașul unde găsește mângâierea credinței de fiecare dată când revine din Canada

ta panoul de mașina care îl reseta. Ei, peste acel cablu, pe toată lungimea lui, era așezat un fel de pod protector pentru ca pietonul să nu se împiedice sau să nu se rănească (se știe că în America există cultul datului în judecată).

Însă, am observat că deși viața de zi cu zi e mai ușoară, crucele de purtat sunt mai grele. De multe ori iau un autobuz care traversează orașul în care locuiesc de la nord la sud. Și, după cum se știe, în autobuz urcă mulțime de oameni. Ce-i drept, oameni mai nevoiași sau emigranți veniți în Canada recent, pentru că pe ceilalți îi vezi, sau nu, în mașini. Dacă te uiți la fiecare mai cu atenție, nu se poate să nu ți se strângă inima și să te gândești că dacă acesta e prețul, mai bine nu... Oameni cu handicap fizic, oameni cu comportamente care reflectă boli psihice, oameni cu priviri moarte... un peisaj cutremurător uneori. Chiar și pe oamenii pe care îi cunosc mai bine... încercările nu i-au ocolit, pe ei sau pe copii. Adesea pe copii. Boli, necazuri, încât banii pe care îi au nu îi mai bucură. Și de multe ori, faptul că familia lor, prietenii de-o viață nu le sunt aproape, fiind nevoiți să le poarte pe toate singuri, li se adaugă la greutatea pe care o poartă.

Dar suferința aici nu e provocată numai de neajunsuri, de lipsuri, ce pot să apară chiar și în țările dezvoltate, nu numai în România. Mai există și o suferință a nepuținței de a împărtăși momentele frumoase și bune, pentru că oamenii cu care ai vrea să le împărtășești și care știi că s-ar bucura cu adevărat de ele nu sunt lângă tine. Și atunci parcă și bucuria ta scade, pentru că nu e împărtășită.

T.O. *Dar nu se întâmplă la fel și în România? Avem atât de mulți oameni bolnavi, oameni necăjiți, familii răsfirate, copii abandonati...*

R.B. Sigur, le avem. Dar necazurile te pot urmări pretutindeni. E adevărat că în Canada există posibilitatea financi-

ară care poate contribui într-o oarecare măsură la ușurarea durerii. Dar bolile rămân în continuare boli.

Aș îndrăzni să spun că în România sunt mai multe căi de întoarcere și de vindecare. Și nu mă refer la intervențiile medicale, știm cum sunt spitalele. Părintele Porfirie spunea că zicala „minte sănătoasă în trup sănătos” e strâmbă. Cea adevărată de fapt presupune să pornești de la o minte sănătoasă, căreia i se va adăuga și trupul sănătos.

O comunitate puternic ancorată în valorile adevărate: credința în Dumnezeu, dragostea, apropierea umană te poate ajuta să îți menții mintea sănătoasă, în ciuda bombardamentelor din exterior. Trebuie căutată și cultivată această comunitate pentru că este extrem de rară. În orașul unde mă aflu nu prea există asemenea comunități. Există indivizi care sunt preocupați de ale lor. Dar să nu se creadă că nu suferă... de singurătate, de nepăsare, de lipsa vieții autentice. Chiar și cei care au venit aici cu un alt mod de a gândi, în timp se pierd.

Am o prietenă, o fată deosebit de atentă, de draguță, așa am cunoscut-o. Pentru ea lucrurile au părut că merg din plin după ce a ajuns în Canada. La numai câteva luni și-a găsit de lucru într-o companie multinațională. S-a chinuit și a muncit peste program ca să-și îmbunătățească limba, să-i mulțumească pe cei care îi evaluau postul la fiecare câteva luni ca să vadă dacă îi prelungesc contractul, să își asigure un trai mai bun. Admira foarte mult eficiența, politețea, corectitudinea colegilor ei și încerca să îi imite în toate. Acum o lună, când m-a ajutat să îmi mut niște lucruri – pe mine deseori nu mă caracterizează eficiența și din cauza asta totul a durat cu o oră mai mult decât stabilisem inițial – am probat unul din efectele stilului adoptat. Deși nu mi-a spus niciun cuvânt de reproș, cum probabil meritam, pentru întârzierea pricinuită, mi-a întins la final mâna și, cu un zâmbet politicoasă, mi-a spus că i-a părut bine să mă revadă. Aș fi preferat să mă facă albie de porci.

O concluzie, simt că în ciuda câștigului, dacă alegem să stăm departe de cei apropiați, de fapt pierdem... Cred că fiecare om ce aparține unui neam e ca un fel de pomișor care, dacă a crescut până la o vârstă în pământul lui, așa cum e el, mai uscat, mai pietros, sau mai bogat, e mai greu să-l replantezi la fel în altă parte. S-ar putea să nu reziste.

T.O. *Întrezăresc dorința de a te întoarce... De ce te-ai întoarce?*

R.B. Răspunsul cel mai scurt ar fi pentru că această țară în care locuiesc acum, Canada, nu mă mângâie. Îmi poate oferi un confort, dar nu mângâiere, nu suport sufletesc și întărire a credinței. Acestea sunt date numai unde e dragoste... de la și pentru părinți, frați, prieteni, dar mai ales de la și pentru Dumnezeu. Și mai e ceva ce țările dezvoltate oferă mai greu: lupta bună, cea care te face să prețuiești viața. Altfel, uiți că ai un rost pe lume, în afară de agoniseala zilnică. Încetul cu încetul, ajungi să prețuiești mai mult „fusta albastră” dăruită de cineva când nici nu mai sperai că asemenea nevoie va fi ascultată de Dumnezeu, decât costumul „trois pièces” pe care nici nu știi cât ai mai dat.

Darul, mângâierea, dragostea, te leagă de Dumnezeu și de oameni. Încrederea în forțele proprii și succesele personale te leagă de tine însuși. Însă cred că, din păcate, sau din ferocitate, fiecare trebuie să trecem prin probele noastre de foc ca să ne convingem ce este cu adevărat important pentru noi.

Dorința mea de a mă întoarce la familia mea de la Cluj este întâmpinată de mulți cu întrebarea „Am înnebunit?” Dar eu știu, din cartea părintelui Steinhart, că – eu „moartea consimțită, asumată” nu o pot accepta încă – nebunia izvoră din nepăsarea bufonului și vitejia inspirată de pofta nebună de a trăi viu sunt căi testate de înfruntare a „cercului de fier”, al grijilor, urgiilor, primejdiilor.

Sa nu ne dăm bătăuți și să ne încredințăm ajutorului lui Dumnezeu!

Tatiana Onilov

Redactor: Tatiana Onilov

Echipa: Andrei Mitrică, Ana-Maria Neag, Gabriela Bulgaru, Dana Filaropol, Iulia Anamaria Mureșan, Oana Laura Dâga.

Adresa ASCOR:

Hașdeu 45
Cluj-Napoca

Redacția FILOCALIA:

Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca

Fax: 0264/595 300

revista.filocalia@yahoo.com

ISSN: 1224-0567